SUSCRIPCIÓ
Barcelona . Una pesseta al mes
Espanya. . 4'50 pessetes al trimestre
Extranger . 9'00 id. id.
Pagant per anys, una pesseta de rebaixa

EL:POBLE:CATALA

DIRECTOR-GERENT
PERE COROMINAS
REDACCIÓ Y ADMINISTRACIÓ
RAMBLA DE LES FLORS, 14, PRAL.
IMPREMPTA
CARRER FORTUNY, NÚM. 2, TERS
TELÈFONS
Redacció, 723 - Imprempta, 2,288

ANY VIII NÚM. 2.356 — BARCELONA, DILLUNS, 21 AGOST DE 1911 — UN NÚMERO, 5 CENTIMS

EL SIGLO
GRANS MAGATZEMS
ULTIMS DIES
DE LES
Grans
Rebaixes
en articles de temporada y prendes confeccionades pera senyora, senyor y nens
Descomptes de 25, 20, 15 y 10 per 100
Solament fins al 26 d'agost

APARELLS Y UTILS PERA
LLETERIES
DAVID FERRER & COMP.ª (S. EN C.)
CARRER DE CORTS, 586 — BARCELONA

LES COMARQUES Y BARCELONA

El problema de les aigües

II

Deiem en nostre anterior article (vegis EL POBLE CATALA del 11 d'agost) que Barcelona té aigües a bastament y que'l problema a resoldre consisteix en fer que pugui, sápiga y vulgui gastarles. No's tracta d'una ciutat assedegada; si fos així, baix l'imperi d'una necessitat apremiant les resolucions més barroeres y violentes resultarien fins a cert punt justificades; mentres que, plantejat el problema en ells seus termes de veritat, la calma y la serenitat s'imposen, y la pressa y l'impremeditació, a més d'entranyar un perill, ofereixen aires y vestiums de ridicolesa. No, la nostra bella y estimada Barcelona no ha de tenir cap por a l'escassesa d'aigua: ho varem demostrar d'una manera clarissima; y la nostra demostració ve corroborada per un fet de la més alta eloqüencia, el de que durant aquest rigorós estiu, en el qual mantes y mantes ciutats d'Europa s'han vist amenassades o ferides d'una paorosa penuria, a Barcelona no s'es alterat el bon servei de les aigües. Això'm sembla que bé'ns ha de tranquilisar.

Y ja tranquils, cal que'ns posem la má al pit y que confessem que la causa principal de que no's gasti a Barcelona tanta aigua com en altres capitals europees, no més ben dotades, radica en nosaltres mateixos. No sent el nostre poble, en la mida que fora de desitjar, les necessitats que's deriven de la Higiene moderna. S'empra poc la banyera, quasi no's fa ús del bidet, el water-closet no funciona sinó en compladores habitacions, en cases que disfruten d'un confort que podriem calificar d'excepcional; hi ha un hábit inveterat d'estalvi, que escasseja el doll a l'aigüera y a l'albelló; en una paraula, el nostre poble en punt a neteja no está al nivell a que deu aspirar y al qual convé que arribi. Y no cal ferse ilusions: encara que s'abaratissin els preus de l'aigua, les coses seguirien quasi de la mateixa manera. Jo que gasto, per exemple, una columna líquida, que'm costa un cánon de 8 pessetes mensuals, com que amb ella estic avesat a satisfer les meves necessitats y l'abaratiment no me'n criará de noves, acceptaré a mans besades tota rebaixa que se'm fassi, però no gastaré més aigua; y quan dic jo, vull dir la immensa majoria dels barcelonins. No fora jo tan catalá y tan amarat fins al moll dels ossos de tots els vicis y qualitats de la meva nissaga, si pel meu sentir no pogués endevinar el de la comunitat dels meus conciutadans. L'estalvi es un ídol familiar, al qual atribuim una bella esplendor y que sempre tenim por que se'ns rompi; y estem tan fets a venerarlo y admirarlo, que, aduc quan se deforma y degenera en vici, no sabem véurel sinó a través de l'auriola gloriosa d'una santa virtut. Som així. Y heusaquí un dels motius que han degut influir en que les companyies suministradores d'aigua hagin preferit tenir grans reserves improductives, ans que llensarles al mercat amb una rebaixa, que havia de resultar en detriment de llurs propris interessos. S'ha establert un cercle viciós: el mal hábit económic del nostre poble ha promogut la desconfiansa de les Companyies y el manteniment dels preus elevats, y aquesta alsaria de preus ha fomentat la gasiveria en el nostre poble.

Era natural, doncs, que l'Ajuntament de Barcelona se preocupés de tallar o desfer aquest nú gordiá; era natural que intervingués; y sembla que la seva acció havia de consistir, per una part, en imposar un mínimum de consum per habitació, y, per altra part, en obligar directament o indirectament a les Companyies a rebaixar llurs exigencies. Aleshores la gent podria y acabaria per voler gastar aigua; y el problema de saber usarla se resoldria tot sol, car el nostre poble, aprofitador per temperament, bones trasses y manyes se donaria en no malbaratar una cosa, que's veuria obligat a tenir y a pagar.

Mes, si el planteig de la qüestió es fácil, la seva resolució es ardua. Cóm obtenir l'abaratiment? Aquesta era la primera dificultat a véncer, tota vegada que amb els preus actuals es impossible exigir un mínimum de consum, que estigui d'acord amb les bones regles de la Higiene moderna, sobre tot en la part alta de la ciutat. Es el cas que a Barcelona l'aigua's paga més o menys segons l'ús a que se la destina, la zona ont s'ha de rebre y la quantitat que se'n demana. Mentres que en una zona baixa se'n pot obtenir un metre cúbic per un preu mínim de 0'13 pessetes (3'90 pessetes mensuals la ploma), a dalt del Tibidabo pot arribar al cost de 3 pessetes (90 pessetes mensuals la ploma); y els preus intermitjos són tals que, si l'Ajuntament imposés un consum de 100 litres diaris per individu, a la major part de les families obreres els hi sortiria més car el lloguer de l'aigua que'l de l'habitació.

Pera arribar a l'abaratament podien seguirse dos camins. L'un era de bona voluntat y consideració vers les Companyies suministradores; y tirava a tractar amb elles y a ofertlieshi subvencions en aigua o en diner, per raó de les quals s'obliguessin a unes taxes a convenir, ben adequades a les actuals necessitats y adhuc previsores de les del pervindre. L'altre camí era de guerra mercantil; y duia a que l'Ajuntament se fes empressari d'aigües y les administrés y distribuís a preus baixos y de la millor manera possible. La possibilitat sola d'aquest segon camí podia facilitar l'aplanament del primer; mes nosaltres no som partidaris de que se l'adoptés fins a l'últim extrem. Ens espanta la municipalisació. La fi del nostre problema es «abaratir», y la municipalisació «encareix». Ara la Companyia de «Don Rius», per exemple, funciona admirablement amb un limitadissim nombre d'empleats diligents y experts, que realisen tots els serveis amb la major precisió. Qué passaria el dia que l'Ajuntament s'encarregués d'aquestes funcions? Quants d'empleats no necessitaria! Quántes y quántes brigades de obrers! Quántes influencies políticques no hi jugarien y quántes ambicions no voldrien fershi lloc! Adhuc plasses de llevadores y dentistes no fora extrany que s'encabissin en les noves oficines: cap enormitat pot causarnos sorpresa. Y encara aqueixos mals no ens espanten tant pel dispendi que ocasionarien, com per la influencia pervertidora que exercirien sobre'l nostre poble, apartantlo de la sana y aspra carrera del treball pera portarlo a les dolseses d'una burocrancia, *que descansa en un fingiment y* no pot donar *altres fruits que la miseria* y la vergonya. Y no's cregui que'ns mogui a raonar d'aquesta manera cap interés que tinguem per les companyies d'aigua; no hi hem mantingut mai cap relació; sols ens mou la justicia; y tant es així que un dels perills, que temem y sobre'l qual volem donar el crit d'alerta, es el de que amb l'afany de municipalisació no's vagin a comprar a un preu superior al que realment valen les aigües de les susdites Companyies. En resum, no podem entendre que amb males compres y amb mala administració se pugui resoldre'l problema de l'abaratiment.

Nosaltres desitgem la serenitat més gran en els que han de resoldre tan important assumpte; desitgem serenitat y esperit de justicia. Així que l'Ajuntament de Barcelona, carregat de milions, ha indicat que's ficava a negociant d'aigües, cent bastardes ambicions s'han despertat amb una bella esgarrifansa. Ha semblat que sonava un crit de guerra y totes les ánimes corsaries s'han estremit de goig. Oh, la guerra, una mena d'autorisació pera saquejar en certa manera el país! Calia cridar fort, calia extremar els termes del problema. Pera aquesta gent Barcelona havia d'estar assedegada, no arribava a comptar amb 50 litres d'aigua per dia y habitant; tenia dret a llensarse a qualsevulga violencia, no havia de respectar res. Oh, quín amor a Barcelona!... Per amor d'ella alguns projectistes, amb tal de guanyarshi l'estona, s'haurien venut el seu país y aduc la mare que'ls posá al món. Y altres de més bona fe, però somniadors com a gambutxins, els han secundats. Y cap respecte ha semblat digne de guardarse. S'ha pensat en establir un xuclador en mitg d'un país de nories. S'ha pensat en despullar una comarca de l'aigua de que's serveix pera moure ses fábriques y molins. S'ha pensat en desenllitegar tot un riu y transportarlo a Barcelona. Desde'l deliri de les grandeses fins a les notes de la perversió moral més execrable, no hi ha estridencia que no hagi sonat.

Però Barcelona no ha de deixar que la desorientin, y ha de compendre que en aquesta qüestió no sols hi juguen els seus interessos, sinó la seva honor.

J. RUYRA

SOBRE UN INCIDENT

En Canalejas, llengua-llarg

L'incontinencia verbal del senyor Canalejas arriba a límits inversemblants. Com que amb les coses interiors d'Espanya l'home no'n té prou pera nodrir la seva amoinosa xerrameca, sovint s'ocupa de les qüestions internacionals.

L'altre dia parlá de l'incident de la bandera alemanya a Aix-les-Bains; y sense tenir en compte la reserva que li haurien d'imposar el seu cárreg d'una banda, y de l'altra la delicada situació internacional present, el senyor Canalejas se posá a ponderar l'importancia y la trascendencia del fet, al qual atribuí una «gravetat enorme».

Doncs bé: ara ha resultat que l'incident no tingué cap importancia y que'ls seus protagonistes no eren oficials de l'exército francés, com de bon principi s'havia dit.

No comprén el senyor Canalejas que aquest cop — com tants altres — se n'ha anat de la llengua?

Y no comprén també que ja es massa gran pera que se li puguin excusar certes coses?

Una conversa amb la Xirgu

La seva darrera campanya.-La gentil actriu creu que no hi ha tal crisi del Teatre Català. Per ara no vol anar a Madrid

En el setmanari «L'Estiuada», de Sant Hilari Sacalm, ha publicat el senyor F. Suárez una interessant conversa sostinguda a Breda amb l'eminent actriu catalana Margarida Xirgu. Heusen aquí uns fragments:

«—.....?

—He fet una bona campanya; n'estic contenta, perqué he recullit a l'ensems que gloria profit material!... La gloria!... L'or!.. No pot figurarse vosté les sublims emocions que s'experimenten quan l'interpretació artística s'experimenten quan l'interpretació artística es unánimement sancionada per un públic teatre; aquells aplaudiments, aquell assentiment, constitueixen un nou estímul pera l'artista, que l'obliguen a esmerarse, a estudiar y a desvetllarse, pera millorar y reflexar real y fidelment els personatges que encarna... y voldria, li parlo amb sinceritat, voldria posseir un talent superior pera que en la exteriorisació dels personatges no se m'hi pogués trobar ni la més insignificant falla... però, això no es possible, no s'es perfecta...

—.....?

—Crisi del teatre catalá?... Qué vol que li digui?... També ho diuen del teatre castellá... Són moltes les opinions que s'han exposat pera formar veritable concepte; y en quant a la meva, soc la menys indicada pera tenirne... No soc jo qui ha de dir el per qué la gent no assisteix al teatre, perqué precisament en aquesta darrera etapa de la meva campanya d'hivern he vist el teatre quasi a vessar. Al dir això de cap manera voldria que vosté m'atribuís tota la gloria a mi; no. Però respecte això, ja que no puc emetre cap opinió, per la senzilla raó de que no'n tinc cap de formada, exposaré fets; potser vosté en deduirá conseqüencies. Aquí ve «La reina jova»; en Guimerá fugint dels motllos vells ha modernisat l'acció; amb el seu portentós talent y la seva clarividencia ha sapigut juntar lo que avui es capás d'avivar la atenció del públic amb el desenrotllo d'un procés amorós: resultat: el teatre sempre ple. Un altre fet: el teatre castellá: aquí té en Marquina, ressucita'l drama romántic. Vol res més hermós que les seves obres? Després de tants anys de no sentir obres per l'istil es natural que ara vingui bé de sentirne; es superior a lo que ell escriu; la versificació es admirable, n'estic encantada, es de lo millor que en castellá s'ha fet; y, veu?, el teatre també s'omple.

D'això se'n dedueix que l'gust de la gent ha cambiat, y a cambi de gust requereix cambi de motllos, es dir, fer una revolució literaria, y, salvant millor parer, per ara, m'atreveixo dir, que dels autors catalans, potser en Guimerá es dels que pot fer aquesta revolució, perqué es l'únic que no s'entesta, sinó que está disposat a seguir la corrent, per més que hagi de sacrificar les seves preferencies.

Quedem, doncs, que no hi ha crisi del teatre catalá per més que's vulgui demostrar lo contrari; tant es así que jo voldria que tots els autors catalans se deixessin de trames garbades y passades de moda, que s'amotllesin a lo que avui pot agradar, encara que'ls sigui violent, y sobre tot que alguns d'ells no siguin tan apátics, tan pereosos, sinó que escriguin, que escriguin...

—.....?

—No, jo no soc amiga de les especialitats. Jo entenc que la veritable artista lo mateix ha de desempenyar amb tota la perfecció que sigui possible una comedia, que un drama, que una tragedia. Que sobressortirá l'artista més en una classe que altra? Potser sí; però també dec dirli que a l'enfront dels treballs de l'artista hi ha'l gust del nombrós públic que l'admira y l'escolta, y li adverteixo que a uns els hi agradará en el drama, a altres en la comedia y a altres en la tragedia. Es clar una artista que tot ho abrassi assegura a l'empresa una bona temporada, perqué'ls admiradors d'aquella's repeteixen segons son propri gust, però també per l'artista això es molt millor perqué no s'encova en una mateixa cosa, y la varietat condueix a la perfecció. Hem de partir del principi de que la veritable artista ha de sentir el personatge que representa y si sempre representa una mateixa cosa, un mateix sentit, un mateix taranná, s'aparta de l'art per caure en la rutina.

—.....?

—Se m'han fet moltes proposicions, han vingut expressament a trobarme, però no es hora encara de que jo vagi a Madrid. Allí se parla molt de la Xirgu, hi han ganes de sentirla, d'escoltarla, de véurela, la posen com una actriu pera mí massa enlairada, y jo no vull desencants; ara se m'ont arribo, y no me faig ilusions ni la vanitat me cega, pera arriscarme a recullir o justificar una fama que han ponderat més de lo que jo considero mereixo. Quan vagi a Madrid vull estar segura de que cap decepció amargará la meva carrera artística. Soc jova encara...»

ELECCIONS PER LA JUNTA MUNICIPAL DE L'U. F. N. R.

Convocatoria

Avui, a les dèu de la nit, se reunirà al **Centre Nacionalista Republicà**, *Pelai, 42, principal, la Junta Municipal per tractar de les eleccions de la nova Junta.*

Al sol objecte de tractar de la formació de les taules electorals y de l'exposició al públic de les llistes del cens de l'U. F. N. R., se prega que assisteixin a la reunió els Presidents de tots els Centres de Barcelona adherits a la nostra política.

Barcelona, 21 d'agost de 1911.
El President,
PERE COROMINAS

BALANS RÁPID

Quan ho vaig dir, en Marius Aguilar tingué un somriure irònic. «Vostè, amic Quintana—va dirme—está en pie capítol de «Cuento Semanal». Aquestes paraules en boca del company estimadíssim tenen una alta trascendencia, perquè el «cuentosemanalisme» es tot un sistema ètic y filosòfic d'una mena de frèvol misticisme que enamora. Y bé, no era pas això, sobtil «cronicheur» de les petites delicies y de les deliciosea incomoditats ciutadanes! Jo no us diré que aquest exil, que aquest voluntari ostracisme a que me condemnava no obeís a un moment sentimental, però també hi havia una altra raó poderosíssima: una revelació del propri coneixement que'm dictava una terrible definició de mi mateix en la que's barrejaven una pila de termes; dels recriminatius n'hi havien molts: peresa, manca de coneixement científic, temptacions de petulancia, impressionabilitat exagerada... Dels altres no n'hi havia més que un: activitat. De modo que la meva ploma venia a esser com una mena d'esquirol que voltava vertiginosament damunt de les quartilles.

Ja veieu com no era tot «Cuento Semanal». Tan de bo! Perquè no saben el pànic que he passat de trobarme al davant el fantasma d'un antic—(perdoneu que no recordi el nom!)—que'm deia amb una veu terriblement comminatoria «Nosce te ipsum!» y per altra banda un ressò monorrítmic que repetia constant, atormentador, el més eloqüent dels consells de Carducci: «Estudiare, estudiare, estudiare...»

Heusaquí, doncs, la raó del meu silenci.

Durant el qual he sofert l'impressió dolorosa de la mort den Vallès. No intentaré vanament reflectarla en aquestes línies. La recordansa del moment tràgic me trasbalsa el cor en una emoció fondíssima y no trobo fórmula d'expressió. Jo tinc a orgull poder dir que l'eximi patrici m'estimava com hauria pogut estimar a un fill seu y si ara aparto de la memoria el record d'elogis immerescuts que va tributarme no puc trèurem del cor la sagrada flama de respecte amb que envolto el seu nom al pronunciarlo. Don Josep Maria Vallès y Ribot tenia una encisadora virtut d'atracció; així'l veieu sempre voltat de joves que cercaven en les seves paraules aquesta extranya cosa de que tan mancats estem: fe y constancia. Y el venerable mestre sentia grat de veures entre joves en els quals ravivia la seva llarga vida d'entusiasme. Jo crec que la Joventut catalana té un gran deute a complir amb la memoria den Vallès. Y aquest deute será complert quan dipositi en nom d'una jove república federal una corona de flors, sobre la tomba del mestre eximi del federalisme català que'ns deixa l'hermosa herencia de la seva doctrina amb el mandat imperatiu de realisarla.

... Mentres tant, vull clourre aquestes línies amb l'homenatge sincerissim del meu dolor, flor d'ánima.

Joventut! El meu amic Claudi Ametlla ha dit darrerament paraules justíssimes sobre la acció dels joves. Anteriorment, l'Alexandre Plana ho havia fet també. An a mi inescrutables designis van reservarme el paper de «reventista» y vaig complirlo a conciencia en un article que va produirme una bella florida de rèpliques y no poques males somnitats.

Però ara seria un pecat no esser optimista! Veritablement, sembla que va de debó la «acció» dels joves. L'acció, amic Ametlla, sempre l'acció, perquè l'altre terme del vostre article tanca un concepte paorós com els ulls de un sphinx. Jo'm torno a recordar terriblement dels esquirols en el seu desesperat giravoltar dins de la gavia... Y l'acció per devenir feconda s'ha de fer en quelcom més ampli que una gavia. Y pera trencar els barrots d'aquesta n'hi ha un, de medi, indicadíssim: torneu a llegir l'article de l'Ametlla.

Parlant de joves... M'ha causat una petita inquietut una costum que se generalisa massa: això de posar dessota d'una firma pom una mena de filiació de l'autor. Així veieu al cap d'avall d'un article: «Fulano de tal, de la secció, etc.»

Y bé. Això me recorda una nota típica de les velles cases. Generalment, en una estansa arreconada us trobeu un quadro amb un gran marc daurat. Y el quadro es un brodat llastimós, de dibuix barbre y esgarrifoses coloraines. Y dessota hi ha un lletrero de pulcres signes, daurats també, que diuen: «Hecho por (aquí un nom), á los doce años de edad».

Y això entranya un concepte ben dolorós. L'aditament a la firma significa en el firmant o bé la noció de que lo escrit té trascendencia y en aquest cas no fa falta afegir títuls perquè el millor es haverlo fet, o bé creu que en aquelles ratlles no hi ha res digne de menció y sembla que vulgui excusarho dient que es d'un jove. En aquest cas, crèguim l'incògnit amic, un bon consell: no escrigui, perquè l'época dels «niños prodigios» ha passat y aquells quadros romàntics que feien les nostres venerables avies quan tenien dotze anys, fan riure...

Novament Barcelona endolada per la fastigosa irascibilitat dels pinxos de les xorques polítiques! Quàn será que'ls ciutadans se fassin respectar per aquests «dilettantis» de la pertorbació? O es que s'ha de passar per la vergonya de veure la dolsa ciutat dels nostres amors a mercè d'uns quants atacats de l'estúpida degeneració sanguinaria? Una ciutat modernament montada que blasona d'idees de civilitat modernissima, no deu consentir aquestes lluites que la inquieten y la pertorben. O bé, es que així com París s'ha declarat impotent contra'ls «apaches», aquí ens hi declarem contra'ls dignes confrares dels assassins de les vores del Sena, diguinse «rebeldes» o del «requetè»? Ai, Barcelona, Barcelona, que'n són d'egoistes els teus fills! Còm van adquirint femenina suavitat aquests punys que no haurien de ser sinó juntarse pera desllifurarte d'aqueixes vergonyes que't denigren! Quín dia farem una campanya seria y implacable «pro dignitat barcelonina»?

¡Amic Oriol Martorell, una bona nova! Aquella dolsa terra empordanesa qui transcorreix amb lentitut atormentadora el meu exili de la vida ciutadana, comensa a despertarse. Y el nom del president de la Joventut Federal Nacionalista es ben familiar dels bons republicans de Torroella. Allà hi ha organisació y hi ha entusiasme. Jo us diré, en secret,—no ho escampeu!— que per l'octubre se celebrará un Aplec monstre de tots els empordanesos en aquella terra soleiada y lliberal ont jo vaig nàixer. Vos hi vindreu, amic Martorell, perquè volen oirvos y volen que organiseu Joventuts. Y no hi vindreu mai acompanyat, perquè s'han compromès formalment a venirhi en Joaquim Salvatella y en Pere Corominas, y sembla gaire bé segur que será de la colla un eloqüentíssim catedràtic de l'Universitat d'Oviedo.

Quan don Nicolau Salmerón va anar a Torroella hi havien més de dotze mil homes a escoltarlo, y d'això ja fa temps! Voleu dir que no arribarem als vint mil, ara?

Prou per avui. La guerra del Marroc ol me tenta, però ja van masses quartilles y es quelcom massa seriós per enquibirho en la frevolitat d'aquestes notes, fetes sols per posarme al corrent del meu atràs. Ara, companys de EL POBLE, mercès per no haver acceptat gaire seriosament la meva fugida. Estimava massa aquesta casa, per no tornarhi!... Voleu tornarme a dar la ploma que la vostra previssora amistat va reservarme?

ALBERT DE QUINTANA

A la platja de la Barceloneta

Gimnástica somascética

Ahir a la tarde en el Club de Natació els nens de les escoles del Districte VI van fer una festa ben agradable. La gentada era gran, regentada moltes families dels escolars.

Cap a les cinc tocades els nens formaren un semicercol de cara al mar y dirigits pel mestre Gibert varen cantar ajustadament tres o quatre cansons. La mar cantava amb ells y amb el panteig arrossegant de les onades feia una base sonora sobre la qual s'hi destacava la veu argentina y cadenciosa dels nens.

El públic els va aplaudir a tots, al mestre y als petits cantaires.

Després M. Langlois du Feu va presentar una trentena de nois que van fer a la sorra bonics y deixuplinats exercicis de gimnástica somascética. Donava goig de véurels maniobrar sobre la sorra de la platja, tan ajustats, tan formalets, respirant amb tot el pit, amb la convicció que allò els farà grans y forts.

A l'acabar l'exercici, els nens varen banyarse per seccions de sis en sis. Se tiraren a l'aigua sense peresa y quatre cap-bussons y a fora. Després tots varen brenar amb un o dos o tres sandwichs, segons la gana que tenien.

Felicitem al director de les Escoles catalanes del Districte VI senyor Torres y a tots els seus ajudants.

Carta oberta

Al senyor doctor D. Martí y Julià

Respectable mestre: Permeteume que l'entusiasme que m'ha produit vostre admirable article «Infiltréuvosel», us el manifesti per conducte de la present.

Jo, sense dirmen, me'n sento de nacionalista en la forma que vos predigueu. No es d'avui que sento admiració pel vostre nacionalisme; he procurat seguirlo dintre la meva petita esfera d'acció, y es per això que quan els meus amics volgueren que presidís nostre Centre Republicá vareig fer que la vostra veu d'apóstol del veritable nacionalisme ressonés en la nostra modesta tribuna.

Ah!, que bé ho dieu doctor Martí, en vostre atinat article referintvos a les reformes que'l Parlament anglés va aprovant.

«No té dret a considerarse defensor de la »llibertat dels pobles tothom qui, conserva»dor o lliberal no defensi que les llibertats de »les nacionalitats són lonalmentalment llibertats determinadores del major bé dels ho»mes en tots els aspectes de la vida.»

Aquí, en nostra Igualada, en tenim alguns de regionalistes que pretenen esser nacionalistes de bona mena, y que al llegir aquella tan hermosa com humanitaria afirmació vostra de «que sols són nacionalistes a Cata»lunya els qui generosament desitgen llibertat y benestar pera tots els catalans, els qui »senten la germanor entre'ls homes», faran una rialleta de desprecí boi compadintvos o malparlantvos.

Actualment s'está sostenint una vaga, els obrers demanen una millora justa baix tots conceptes. Al bándol dels patrons hi ha alguns nacionalistes que si els animés aqueix esperit vostre no voldrien que germans seus catalans com ells, els tinguessin de maleir, ni veurien pels carrers de nostra ciutat patrullar constantment parelles de la guarda civil com si estiguessim en plena guerra.

Esperit humanss com el vostre, fan realitat aquell mot que pera tants resulta una paraula vuida: «Fraternitat».

Us admirava, ara us venero. Es per això que un dia vareig desitjar que la vostra paraula autorisada se sentís en nostre Centre.

Ja sabeu que tots aquells fills del treball se sentien identificats amb el vostre nacionalisme. Causa pena veure'l procedir d'altres que us aplaudien y quan poden fer realitat vostres doctrines cambien de pensar. Jo crec que la millor propaganda es predicar amb l'exemple.

Rebeu la meva modesta, peró sentida felicitació.

SEBASTIA FREIXA

Igualada.

U. F. N. R.

FOLLETS D'ESTUDI — Y PROPAGANDA

Actuació de la U. F. N. R. en les vinentes eleccions municipals, per la Secció d'E. y P. del Centre «Fivaller».— Preu per exemplars solts, 20 cèntims. Dèu exemplars, pessetes 1'50.

La Representació Proporcional en el sufragi universal, per A. ROVIRA Y VIRGILI. Preu per exemplars solts, 25 cèntims. Dèu exemplars, pessetes 2.

De venda en l'Administració d'EL POBLE CATALÁ

FILLS DE F. MAS SARDA

RAMBLA DEL CENTRE, 20. - BARCELONA

Negociem els cupons Amortisable 5 per 100, venciment 15 agost.

LLETRES CASTELLANES

UN BELL LLIBRE

En Gabriel Miró es ben jove, encara. Un conte seu, bellíssim, premiat en un concurs d'«El Cuento Semanal» va donarli nom y després ha produit unes quantes noveles gentilment escrites que han merescut unánims elogis de la prempsa. La seva darrera producció, «Las cerezas del cementerio», bé mereix els honors d'un ben elogiós comentari.

En la moderna literatura castellana no hi ha pas sobra de joves. Així, donos, quan sorgeix un escritor fort y vibrant com en Miró la seva obra fa concebir belles esperanses en els aimants del bell escriure que deploren aquesta desastrosa tendencia exercida sobre la major part dels joves novelistes per en Trigo, del qual imiten lo extern exageranthо y envilinthо y no saben arribar al fons d'art o d'humanitat que tanquen les seves noveles tant injustament traclades, y d'altra part un afany de tornar a un classicisme treballat y llimat amb ajuda del diccionari que fa produir «coses» extranyament rebuscades com les noveles den Ricard Leon al qual un hom s'imagina sempre cercant en les planes del Quixot «paraules» amb que omplir les seves quartilles pedants y campanudes.

L'obra den Miró té ja un gros valor dins de les lletres castellanes. «Nómada», «El hijo santo», «La palma rota», «Amores de Antón Hernando», l'han acreditat com a un dels més sobtils y cults dels contistes castellans. Y aquell llibre lluminós y ple d'amor «La novela de mi amigo», demostra lo molt que está cridat a realisar en Gabriel Miró, que junt amb en Ramon Pérez de Ayala fa creure que la novela espanyola no está pas encallada entre fangs de sensualisme de burdell ni entre aspereses d'un tartarinesc classicisme que sembla devegades un pompós vestit ple de brodats posat al damunt de l'esquena d'un carraté.

En Miró no es d'aquests. Té un coneixement científic y vastíssim de l'idioma y el manemaneja amb meravellosa frescor. Enamorat del misticisme ardent y voluptuós de Sant Joan de la Creu y de la Verge d'Avila, les seves produccions són plenes de generositat y d'amor per totes les coses de la vida a la qual en Miró rendeix culte apassionadíssim.

Aquesta es, potser, la nota més característica den Gabriel Miró, y aquesta nota ha trobat la seva plenitut d'exposició en la darrera de les seves noveles, ont l'escriptor arriba a una eclosió espiritual tota plena de generosa confiansa.

«Los cerezos del cementerio», es una novela tota plena de sant optimisme, un cant fervent a l'amor com la flor més preuada de la vida. En ella en Miró arriba a moments d'una tal perfecció d'estil que'ls seus capítils semblen fragments de «Las moradas» o de la «Subida al Monte Carmelo».

«Félix», el protagonista, es un enamorat de la vida a la que rendeix culte de sobirana, y la seva figura té un gros valor psicológic en aquesta novela, ont sintetisa la lluita de un esperit modern y obert contra atàviques pràctiques de casolá misticisme que l'indignen y el fan revoltarse. Ell es bo y estima a la bondat igual que a la bellesa y se sent tot ple d'una santa ira al davant les miseries dels homes. Senyor, senyor, per qué la gent no sab fruirla la Bellesa? Y la seva mirada té una infinita pietat per totes les coses que pateixen incomprensió o despreci dels qui passen a la seva vora sense repararles.

L'espiritualisme de la novela ve barrejat amb un ardent desitg de gosar de l'amor santíssim de la Dona en qui les ties devotes y rancies veuen a la serp temptadora del «Paradís» en lloc de la més bella de les obres de la Creació.

Peró la generosa vida del protagonista no triomfa pas. Y aquella ánima bona, senzillament enamorada que sempre ha preferit el «Canto espiritual» a «La sonata a Kreutzer», fuig de la miseria del cos que queda vellat per unes dones qui tenen més devoció a un Christ amb llagues de vermelló que no pas a la delicia mística d'una posta de sol...

Aquesta novela den Miró es un aconteixement dins de la literatura castellana. Marca una tendencia ben aprofitable y revela en el seu autor una envejable independencia de criteri, cosa ben remarcable avui en que l'escriptor s'entrega a monstruoses elocubracions pornográfiques pera apagar la sed d'uns quants adolescents neuròtics. En Miró salva aquest perill de la pornografia y les seves frases llicencioses tenen la sobtil picardia a l'Arciprest a Hita com la seva ironia té fines lluissors quevedistes y el seu estil ampla volada quan canta els eterns enamoraments del poeta. El seu llibre es definitiu y bellíssim y el coloca en un lloc ben preeminent entre aquests joves de la literatura espanyola que's descuiden de que hi han homes que's diuen Baroja, Unamuno y Valle-Inclán pera seguir an aquest Felip Trigo que volgué crear una escola de psicólegs y els deixebles li han sortit túrpids negociants de carnalitat y de baixesa.

«Las cerezas del cementerio» es un llibre noble y sá. Si el seu autor fos francés se'n farien moltes edicions. Peró desgraciadament a Espanya ja no agrada més que lo brut sense art y lo ampulós y pedant sense aquesta generosa llum interior que fa dels llibres quelcom més que un plec de paper imprés y enquadernat.

Notes polítiques

L'eterna obsessió

L'orgue regionalista, en lo que va de mes, deu haver publicat o copiat unes tres o quatre dotzenes de gazetilles relatives a les eleccions de la futura Junta Municipal de l'U. F. N. R.

Se continuará.

Y encara vol negar la «druïció» l'obsessionat confrare!

El viatge den Besada

Sabem positivament que'l senyor Besada realisará el seu viatge a Barcelona a mitjans del mes d'octubre. L'acompanyaran, entre altres diputats conservadors, el senyor Secane.

Será curiós en la política catalana aquest viatge. En Besada representa dintre del conservadorisme l'esperit liberal, oposat al den Cierva, intolerant y venjatiu. Ademés, en Besada, gallec, segurament que té un cert sentiment regionalista, contrari també a l'odi a tot regionalisme, sobre tot al catalá, que representa en Cierva, pobre megalóman, que creu posseir l'ánima d'un comte-duc d'Olivares.

En aquest viatge, no será lo interessant l'actitut dels elements conservadors, insignicants y desorganisats, sinó el de la Lliga Regionalista.

Els catalans de Cuba

Diu «La Nova Catalunya» de l'Havana, en el número darrerament arribat:

«Alguns diaris catalans, y especialment EL POBLE CATALA de Barcelona, han dedicat extenses informacions y patriótics comentaris a la defensa que'l «Blok Catha-lonia» de Guantánamo, ha fet de l'ús de la Bandera catalana; y copiaren articles nostres, referents a l'assumpte.

El mateix POBLE reprodueix en edició de 6 d'aquest mes la ressenya de la festa del 20 de maig al Centre Catalá y l'extracte fet per nostre company Conangla, del bellíssim discurs allí pronunciat per l'ilustre cubá don Fernan Ortiz.»

L'incendi d'ahir

Tot just acabat el tiratge de nostra edició d'ahir, els pitos de foc amb estrident persistencia produiren l'alarma entre'l veinat de Barcelona.

Enterats d'ont succeia'l sinistre immediatament ens hi encaminárem y a l'embocar el carrer Nou de la Rambla, vegerem que les cases que s'enfronten amb el carrer de Sant Ramon eren illuminades per una trágica y roja claror.

En la tenda d'herbolari que hi havia establerta en els baixos de la casa número 30 de l'esmentat carrer de Sant Ramon, a conseqüencia de l'explosió d'un comptador de gas s'havia declarat un incendi.

En pocs segons aquest presentá un aspecte formidable. Les flames llengüetejaven fins a l'alsada dels tercers y quarts pisos de les cases veínes, fent pensar a tothom en la possibilitat d'una catástrofe, donat lo atapaides de veíns que estan.

En els moments d'arribar nosaltres, mentres guardes municipals y serenos, saltant terrats corrien de pis en pis avisant els estadants de l'imminent perill que corrien, tres valents ciutadans penetrant en un entressol immediat a l'establiment que cremava y era habitació de don Carles Torné, amo de la botiga, y de la seva mare donya Felissa Grau, de 75 anys, els salvaren d'una mort segura.

El destructor element anava, en tant, fent sa via comunicantse al dit entressol y a les habitacions davanteres del pis primer de la casa'ls baixos de la qual ocupava la botiga.

L'arribada dels bombers per lo rápida que sigué fou acullida pel públic amb entusiastes aplaudiments.

Comensats els treballs d'extinció, se desplomá'l balcó del pis de damunt de la botiga.

El foc que havia comensat a les quatre del matí, fou dominat a quarts de sis y extingit totalment hores després.

De la botiga cremada no se'n pogué salvar res.

La mare de l'amo, donya Felissa Grau, tingué d'esser auxiliada a la casa de socors, lo mateix que dos dels tres individus que la salváren, don Francisco González y don Gabí Díez, per presentar tots ells cremadures de importancia.

El tercer individu, que sortí ilés de la benéfica acció realisada, era un jove obrer que ens digué anomenarse Joan Burria.

Com autoritats acudiren al lloc del succés el tinent d'arcalde senyor Mir y Miró y els regidors senyors Canals y Soriano. El delegat del districte senyor Bravo Portielo també hi acudí amb nombroses forses a les seves ordes.

L'Albert Bernis, mort

Compost el número ens arriba la dolorosa nova de la mort den Bernis, empressari feia anys del Liceu, conegut y estimat per tothom.

Tot el seu elogi y tot lo que amb ell se'n va, re resumeix amb aquestes paraules: el Liceu era ell. La seva voluntat y la seva inteligencia portaren al nostre teatre de l'ópera esplendors que sense ell no haurien existit.

La seva mort produirá sensació entre'ls artistes y els mondans particularment y en tot Barcelona. Perqué en Bernis era una típica personalitat barcelonina. Era estimat y era popular. El Liceu, sense ell, se'n ressentirá, gran coneixedor com era d'escoles musicals, de gustos del públic y d'aquest món cursi y excéntric, dels cantants internacionals.

Rebi la seva familia el nostre pésam més sincer amb aquestes ratlles, forsosament avui curtíssimes, peró plenes d'estimació pera l'Albert Bernis, ánima d'artista, home exquisit y ciutadá exemplar.

L'Escola d'Arts y Oficis del districte desé

No hi ha res que fassi més mal als polítics que les promeses no realisades. La promesa que's fa en hores solemnials, sigui «pro-fórmula», sigui feta amb tots els desitjos de burla a cap, hauria d'esser qüestió d'amor propri pera aquells que l'han feta. El cas que's dona, massa sovint per desgracia, d'oblidar compromisos contrets espontániament, davant de la conveniencia pública, hauria d'esser una excepció y es gairebé una generalisació. Y qué succeeix? Que'ls enganyats o decepcionats si són gent que per un moment han deixat neutralitats acomodaticies, tornen al seu retraiment y etern mormolar, y si són militants d'alguna comunió política, senten desencoratjaments y perden quelcom de la seva fe amb els homes y de retop fins amb els ideals.

Un cas d'aquests. En l'Escola d'Arts y Oficis del districte desé una colla de joves enamorats de l'art, apassionats més bé, han fet tot quant humanament se pot fer pera ferse sentir, han exposat ses justíssimes pretensions a tothom, y encara que se'ls ha escoltat y unánimement se'ls ha promés tot lo que, tornemho a dir, demanaven amb molta justicia o raó, aquesta es l'hora que no ha pogut lograr res. Y potser convindrá fer una mica d'historia.

Dita Escola d'Arts y Oficis, está allotjada en la Tinencia desena (excasa de la vila de Sant Martí). El local de primer, abastava pera les necessitats de l'Escola, peró avui es insuficient. S'han tingut d'estrényer els llocs, algunes classes traslladades a les galeries de la Tinencia y tot instalat amb condicions gens recomanables. Avui l'Escola ha assolit veritable importancia; tant es així, que entre les classes que s'hi donen, en el darrer curs hi havien més de dos cents alumnes. No cal dir, doncs, que'l local es petit pera les seves necessitats. Y no es això encara lo més greu, amb tot y esser tan important. Avui els alumnes treballen amb repugnancia per la bruticia—aquesta es la paraula—del saló principal. La causa? Quan la setmana de juliol, se varen instalar algunes forses en aquells salons, y, tot se'n va ressentir: els objectes, guixos, etc., y les parets, puig d'allavors ensá han fet niu per les parets, multiplicantse pródigament, certa mena d'insectes. Se dona'l cas de que alguna vegada, tot dibuixant o fent cálculs, els alumnes vegin córrer per damunt de taules y taulers les repugnants bestioles.

Tot això no es conte, en tot això no hi ha ni una paraula d'exageració. Ho saben molts regidors, algunes vegades se'n ha fet eco la prempsa diaria y les coses segueixen de la mateixa manera que'l primer dia. Una vergonya. Barcelona, la Barcelona nostra, amb pretensions futures d'Atenes, Roma o Florencia, hé una Escola d'Arts ont hi nien animals immonds. Per qué no's posa remei a totes aquestes miseries, teninthо tant a la má? Per qué fa ja tres cursos que's promet als entusiastes alumnes de l'Escola, que aquesta será cambiada de lloc?

PERE CASALS

Vi d'honor an en Travé

A l'Ateneu Pi y Margall de la Barceloneta s'hi celebrá ahir un acte ben simpátic de germanor y entusiasme patriótic. Ens referim al vi d'honor que les Juntes de les seccions polítiques de la Joventut Federal Nacionalista Republicana y de l'Ateneu Pi y Margall dedicaren al jove Travé, per la conducta observada en el miting conjuncionista que contra la guerra se celebrá en el Circo Barcelonés.

El «lunch» tingué lloc en l'ampla sala de actes de l'Ateneu, en la qual s'hi montá una taula en forma de U que ocuparen un centenar de correligionaris, entre'ls que hi havia boniques senyoretes.

Ocupá la presidencia l'homenatjat, els individus de la comissió organisadora, els de la Junta de la secció política de la Joventut y alguns de la Directiva de la mateixa.

Hi hagué expansió, alegria y franca germanor. Durant l'acte se feren comentaris sobre la conducta política del nostre partit, sobre les vinentes lluites que s'apropen, sobre qüestions de táctica y procediment.

El «lunch» fou servit esmeradament y a l'hora dels brindis pronunciaren ardoroses y entusiastes paraules els senyors Esteve Gatuellas, Coll, Duch, Fortuny, Morales (pels obrers socialistes presents), Barberá, Buisá, Vila, Gambús y l'homenatjat Travé.

Tots els oradors posaren de relleu la significació de l'acte que's celebrava, que no era altra que la de fer testimoni d'adhesió y germanor als qui, com en Travé, sapigueren fer respectar el dret dels ciutadans en el miting del Circo Barcelonés. Se combaté la guerra del Marroc y la política hipócrita del Govern den Canalejas, al qual se rebutjá tot apoi y tota confiansa. Les ovacions que's tributaren als oradors foren atronadores.

El company Travé, emocionat, doná les gracies per l'acte que se li dedicava y oferí continuar, com fins aquí, soldat disciplinat de l'Esquerra catalana.

Posá fi a l'acte amb belles paraules de resum y comiat el president de la Secció Política de la Joventut, nostre amic en Lluis Companys, qui tingué mots d'abnegació a l'oferir l'acció de la Joventut si en un dia s'havia de complir els compromisos contrets pel partit.

El «lunch» acabá a quarts de vuit del vespre entre aplaudiments y aclamacions a l'U. F. N. R. y als homes que la dirigeixen.

Per iniciativa dels organisadors de l'acte el sobrant que hi hagué fou destinat a engroixir la suscripció oberta per la Joventut en favor de la familia del foguiner Sánchez, fusellat en el «Numancia», qual sobrant fou aumentat amb deu céntims que doná cada un dels assistents a la simpática y patriótica festa.

INFORMACIO DE BARCELONA

Banyantse ahir tarde en l'establiment de banys de Sant Miquel de la Barceloneta, el ciutadá Vicens Calatayud, de 49 anys, tingué la desgracia de que un cop d'ona el fes topar amb un pal, ocasionantli la fractura del bras dret.

De primera intenció fou curat en el mateix establiment de banys.

L'Institut Obrer Gracienc s'ha establert al carrer de la Culebra, 23, primer, ont s'hi continuaran les classes en locals que reuneixen immillorables condicions de ventilació, llum y capacitat.

Aquesta nit, de nou a dotze, la banda del regiment de Vergara executará en el Paralel, cantonada al carrer de Sant Pau, el següent programa:

«Le grognard», marxa militar, Parés.

«Entre el Turia y el Juncar», capritxo descriptiu-rural, Giner.

«La cacería», capritxo descriptiu, Bucalopsi.

«La noche», fantasia descriptiva, Riogiero.

«La viuda alegre», valsos, Schar.

«Lombardini», pas doble, Salasar.

La Societat de l'Art d'Imprimir de Barcelona, en reunió extraordinaria celebrada ahir acordá que tots els associats contribueixin al socors dels vaguistes de l'imprempta Guinart y Pujolar, amb el 3 per 100 de sos respectius jornals, continuant voluntaria la suscripció respecte als no associats, y convocar altra assamblea extraordinaria pera el pròxim diumenge, dia 27, en la qual se donará compte de l'estat del conflicte de dita casa.

Entre altres visites que va rebre ahir el governador hi figuren les del general Martitegui, del bisbe de la Seu d'Urgell, doctor Benlloch y del secretari de l'Ajuntament de Barcelona, senyor Gómez del Castillo, que se'n va a passar una temporada a Panticosa.

Els arcaldes de Mataró y de Sabadell comunicaren al governador que ahir se celebraren en dites poblacions mitings lerrouxistes.

—La descoloració dels llavis y genives, de la cara y de la pell, en la cloroanemia, desapareix amb el DINAMOGENO SAIZ DE CARLOS, que es tónic reconstituient.

BARALLA. — A les vuit de la nit han estat curats en el dispensari del Poble Nou en Manuel Medina, de cinquanta anys, en Marian Aguilar, de seixanta, y Angel Planell, de cinquanta set. Resultaren tots tres ferits a conseqüencia d'unes baralles sostingudes en la botiga del primer.

Tots tres, plens de petites ferides, han estat posats a la disposició del jutge.

A la platja de la Mar Vella, punt ont desemboca el Bogatell, ha sigut trobat el cadavre d'un nen d'uns vuit a deu anys, sense que s'hagi pogut identificar, haventse trobat prop d'ell les robes que'l nen vestia.

Mides sanitaries

El governador va rebre ahir el següent telegrama de l'arcalde de Manresa:

«Acaba de celebrarse una reunió d'arcaldes del districte judicial, baix la meva presidencia, acordant complimentar en totes ses parts disposició V. E. sobre creació d'un laboratori, y me complau trasmetre a V. E. unánim aplaudiment y felicitació de tots els reunits pel zel sanitari desplegat en les actuals circumstancies.

circumstancies.»

El senyor Portela contestá amb aquest altre telegrama:

«Agraeixo a V. E. y demés arcaldes d'aquest partit sa felicitació per disposicions sanitaries que vinc adoptant, puig això'm revela excelent ánim d'atendre salut pública que té per única garantia la gestió de les autoritats municipals y del Govern.»

El senyor Portela va rebre també aquest altre despatx de l'arcalde de Terrassa:

«Com a conseqüencia telefonema V. E. anunciant arribada individus procedents Marsella, prenc degudes precaucions pera són aillament y desinfecció.»

Ateneu Pi y Margall

DE LA BARCELONETA

Dispensari Mèdic Públic Gratuit

Visita diaria de sis a set de la tarde

Dilluns y dimecres: doctor F. Moreu; malalties de la gorja, nas y orelles.

Dimars y divendres: doctor M. Farreras Munner; medecina y cirurgia.

Dijous y dissabtes: doctor Pere Fontana; malalties dels ulls.

SOCIETAT CATALANA D'EDICIONS

Volums que reparteix en el segon semestre de 1911

I. LES IDEES POLÍTIQUES D'EN VALENTÍ ALMIRALL, per *Alexandre Plana*, amb la traducció catalana dels treballs de l'Almirall ESPANYA TAL COM ES, CONTESTACIÓ A NÚÑEZ DE ARCE y L'IMMORALITAT A ESPANYA.

II. PROSES BARBARES, per *Prudenci Bertrana*.

III. HISTORIA CONTEMPORANIA DELS MOVIMENTS NACIONALISTES, per *A. Rovira y Virgili*, amb un pròleg den *Pere Corominas*.

Seguiran obres den *Manuel de Montoliu, Josep Carner, Lluis de Nicolau, Ramon Rucabado, Pompeu Fabra, Gabriel Alomar, Ramón Turró, Pous y Pagés*, etc., etc.

Els volums estaran elegantment impresos y constaran d'unes 200 a 300 planes.

S'ha publicat el primer volum.

Quota mínima semestral

CINC PESSETES

A les oficines d'EL POBLE CATALÁ se faciliten fulles de suscripció

Folletó d'EL POBLE CATALA

La diligencia de Bellcaire

PER

ALFONS DAUDET

Era'l dia de la meva arribada. Havia agafat la diligencia de Bellcaire, una bona vella diligencia que no ha de fer gaire camí pera arribar a casa, però que s'entretá de llarg a llarg de la carretera pera donarse l'aire, arribant al vespre, de venir de molt lluny. Erem cinc a l'imperial, sense comptarhi el cotxer.

En primer terme hi havia un guarda de la Camarga, home petit, rabassut, pelut, amb faire de bestia boscatana, ulls grossos y plens de sang, y anelles de plata a les orelles; després dos Bellcairencs, un flequer y el seu gendre, tots dos molt vermells, esbufegant fort, però amb dos perfils soperbs, dues medalles romanes a l'efigie de Vitellius; y, per fi, en el davant, vora del conductor, un home... no! una gorra, una enorme gorra de pell de conill, que no deia gaire gran cosa y mirava d'un aire trist la carretera.

Tota aquella gent eren coneguts y parlaven a crits de llurs quefers, amb una gran franquesa. El camarguès recordava que venia de Nimes, citat pel jutge d'instrucció per haver donat un cop de forca a un pastor. Se té la sang calenta a la Camarga... Y a Bellcaire pla! Els dos bellcairencs estigueren a punt d'agafarse per mor de la Santa Verge. Sembla que'l flequer era d'una parroquia de temps devota de la Mare de Déu que'ls provensals anomenen la «la bona mare» y porta l'infant Jesús a bras; el gendre, al contrari, cantava al chor d'una iglesia nova, consagrada a l'Immaculada Concepció, aquesta bella imatge somrienta que representen amb els brassos penjants, les mans plenes de raigs lluminosos. D'aquí venia la disputa. Y calia veure com aquells dos bons catòlics se tractaven, ells y llurs santes verges:

—Es galdosa la teva immaculada!

—Ves a la porra amb la teva «bona mare»!

—N'ha vistes de tots colors, la teva, per Palestina!

—Y la teva, uix!... la fastigosa!... Qui sab lo que ha fet!

Per creures al port de Nàpols no més hi mancava veure relluir els ganivets y me crec en bona fe que'l bell torneig teològic hauria finit en això, si no hi hagués intervingut el cotxer.

—Deixeunos en pau amb les vostres Verges, digué rient als bellcairencs; tot això són coses de dònes: els homes no han de barrejarshi.

Y feu petar el fuet d'un aire escèptic que determinà tothom a seguir el seu parer.

La disputa estava acabada; però'l flequer, entremat, necessitava esmersar el sobrant de la seva verbola y, girantse vers la desgraciada gorra, silenciosa y trista en el seu recó, li cridá d'un aire ronsaguer:

—Y la teva dòna, esmolet?... Per quina parroquia's decanta?

Es de creure que en aquesta frase hi havia una intenció extremadament còmica, perquè tot l'imperail esclatá en una gran rialla... L'esmolet no, que no reia. Feia un posat com si los sort. Veientho, el flequer se girá del meu costat:

—Vostè, no la coneix la seva dòna, senyor? Una alegre feligresa, creieu! No n'hi ha pas dues com ella a Bellcaire.

—Calla tu, flequer.

Però aquest diable de flequer no'n tenia cap ganes de callar y respongué de bell aire:

—Cap sagrat! El company no es pas de planver de tenir una dòna com aquella... No hi ha pas manera de fastiguejarse un moment en la seva companyia... Penseu, doncs; una bigarda que fuig de casa cada sis mesos, sempre té alguna cosa per contar quan torna... De totes maneres es un ben extrany matrimoni... Figuris, senyor, que no feia pas un any que eren casats y, catacruc! vet aquí la dòna que se'n va cap a Espanya amb un marxant de xacolata.

«El marit se queda sol a casa, plorant y donantse a la beguda... Estava com boig. Al cap d'un temps la dòna torná, vestida a la espanyola y amb un pandero guarnit de cabells. Tots li deiem:

»—Amàgat, que't matará...

»Sí, sí; matar has dit!... Tornaren a viure junts y ella li ensenyá de tocar el pandero.»

Hi hagué un nou esclat de rialles. En el seu recó, sense aixecar el cap, l'esmolet mormolá novament:

—Calla, flequer.

El flequer no'n feu cas y continuá:

—Potser vostè creu, senyor, que després de la tornada d'Espanya la bigarda s'estigué quieta... Ca barret!... El seu marit se havia pres tan bé la cosa, que això li donà ganes de tornarhi... Després de l'espanyol, vingué un oficial d'exèrcit, després un mariner del Rose, després un músic, després... Què ho sé, jo?... Lo que hi ha de més divertit es que cada vegada tenim la mateixa comedia. La dòna marxa, el marit plora; ella torna, ell se consola. Y sempre li prenen y sempre ell la torna a voler... Cregui que'n té de paciencia aquest senyor marit! Ha de dirse que ella es diablement bonica, la petita esmoleta... un veritable plat de cardenal: viva, gentil, ben rutllada... Y amb això una pell blanca y uns ulls de color d'avellana que's miren sempre'ls homes mitg rient... Amb això, parisenc, si algun dia passa per Bellcaire...

—Te demano que callis, flequer!...—feu encara una vegada l'esmolet, amb un tó de veu que trencava'l cor.

En això la diligencia s'aturá. Havien arribat al mas dels Anglores. Era allí que'ls dos bellcairencs baixaven y poden ben creure que no vaig pas retenirlos... Plaga de flequer! Era al pati del mas que encara l'oia riure.

Fòra aquests homes, l'imperial sembla vuid. A Arles haviem deixat el camarguès; el cotxer caminava per la carretera al costat dels cavalls... Dalt hi quedavem sols nosaltres dos, l'esmolet y jo, cadascú en el seu recó sense dir una paraula. Feia calor: el cuiro de la capota cremava. Per moments sentia clòuresem els ulls y la testa se'm feia feixuga; però m'era impossible dormir. Constantment tenia ficat a les orelles aquell «Te demano que callis», tan trist y tan dols... Ni ell tampoc no dormia, el pobre home! De part darrera veia les seves espatlles extremirse y la seva mà—una llarga mà inexpressiva y pàlida—tremolar en el respatller del banc com una mà de vell. L'home plorava...

—Vètel aquí a casa seva, parisenc—me cridá de sobte el conductor. Y amb el cap del seu fuet me mostrava la meva verda comú, amb el molí al cim com una grossa papellona.

Vaig apressarme a baixar... Passant prop de l'esmolet, vaig provar de mirar per dessota la gorra; m'hauria agradat vèurel abans d'anàrmen. Com si hagués comprès el meu pensament, el desgraciat aixecá sobtadament la testa, y, clavant els seus ulls en els meus me digué:

—Mireume bé, l'amic; y si algun d'aquests dies us diuen que hi ha hagut una desgracia a Bellcaire, podreu dir que coneixeu al que ha fet la cosa.

Tenia una cara apagada y trista, amb uns ulls petits y místics. En aquests ulls hi havia llágrimes, però en la seva veu hi sonava l'odi. L'odi es la rabia dels febles!...

Si los de l'esmoleta me'n malfiaria.

CRONICA DE FORA

CATALUNYA - ESPANYA - EXTRANGER

(PER TELEFON Y TELEGRAF)

Madrid, 20, 9 nit

La reina Victoria

El senyor Canalejas ha comunicat al senyor Barroso que'l «Giralda» anirá a Cowes pera recullir a la reina Victoria.

Aquesta retornará a San Sebastian dins de cinc dies, marxant allavors el rei a Bilbao.

Arribada

Aquest matí ha arribat a Madrid, procedent de San Sebastian, el ministre de Marina.

El general Pidal retornará a la capital donostiarra a mitjans de la próxima setmana, pera acompanyar al rei en sa visita al «Recalde».

El ministre d'Estat

El subsecretari interí d'Estat, senyor Heredia, ha sortit aquesta tarde pera «El Plantío» amb objecte de conferenciar amb el senyor Garcia Prieto.

El ministre de la Governació ha passat també la tarde en «El Plantío» amb el ministre d'Estat.

De San Sebastián

San Sebastián.—El president del Consell ha dit avui als periodistes que estan solucionades les vagues d'Hijar y Alacant.

Parlant de la lluita dels Bocovas amb els moros amics d'Espanya, prop d'Alhucemes, ha dit que la presencia de l'«Infanta Isabel» posará terme a la lluita.

S'ha felicitat de la rectificació del «canard» relatiu a la Guinea espanyola.

Ha dit que pera octubre hi haurá activitat en les canelleries, inclós l'espanyola, puig se reprodurá a questió franc-alemanya.

A Alcássar y Larache regna la mateixa calor que per tot arreu, peró aixó no impideix que seguexi entafirat l'esperit de les tropes espanyoles.

Ha manifestat el senyor Canalejas que la reina Victoria arribará la propera setmana.

Una comissió d'obrers ha visitat al senyor Canalejas pera demanarli la supressió dels consums en la capital donostiarra.

La solució de l'assumpte es difícil a causa del concert económic de Guipuzcoa amb l'Estat.

San Sebastian. — Demá visitará al president del Consell una nodrida comissió de representants palentins.

L'embaixador d'Anglaterra ha conferenciat amb el senyor Canalejas.

Aquesta tarde assistiren tots dos als toros.

Demá esmorsaran a Miramar el senyor Canalejas y la seva senyora.

A les nou del matí se celebrará a Palau una missa a la que hi assistiran el rei, sa mare y l'alt personal palatí.

Ha entrat a la Concha el «Reina Regente» que, amb el «Giralda», estan preparats pera marxar a Cowes.

A excepció del príncep d'Asturies y la infanta Beatriu, la familia reial no ha sortit de Palau.

—El ministre de Marina celebrá una extensa conferencia amb el general d'artilleria de l'Armada senyor González y el coronel del mateix cos senyor Montoro, recentment retornats d'Anglaterra, Alemanya y Austria, ont han estudiat l'artilleria de l'Armada y especialment la pólvora que ha d'emplearse en els nous vaixells de l'esquadra.

Se tractá de la necessitat d'adopció de mesures pera l'aplicació de la maquinaria y la pólvora en els nous vaixells.

El ministre de Marina ha fet a un periodista les següents declaracions:

Res de nou puc dirli de la meva entrevista amb el rei, puig ja tot ho ha publicat la prempsa.

He visitat els vaixells y he sortit mol complascut del gran esperit de deixuplina que regna en les forses de l'Armada.

En el xampany d'honor que oferiren al rei en el vaixell de guerra «Reina Regente», vaig veure amb gran satisfacció l'unió y fraternitat que regna entre tots: oficis, oficials y soldats.

Res de nou s'ha averiguat després de les cartes trobades en els vaixells y que no foren contestades, lo qual prova que no hi hagué ramificacions.

A mí res m'han tornat a dir sobre aquest assumpte del «Numancia».

L'enviar vaixells a Canaries y Balears no implica cap conflicte internacional, doncs encara que hi fos, crec que en res afectaria, sinó que entra en els meus plans que'ls vaixells no estiguin sense moures en els apostaders sinó que viatgin, fassin exercici y tinguin el servei que se'ls designi, evitant aixi que's fassin malbé amb el poc ús.

El «Recalde» marcará a les costes del Marroc pera la seva vigilancia y al mateix temps substituirá als vaixells tipu del «María de Molina», als quals hi ha que cambiar les máquines, y una vegada reparats tinc el pensament de distribuir els vaixells en diversos ports y que siguin rellevats amb bastanta freqüencia.

Veritat es que jo vaig proposar al rei la construcció d'un nou iat regi, per entendre que'l «Giralda» desdiu ja de la seva categoria, però el rei que s'interessa més per la nació que per sí mateix, s'apresurá a contestar que eren més precisos barcos de guerra que iats regis, per lo qual s'ha desistit d'això.

Els meus plans futurs en benefici de l'Armada són diversos.

Ara tinc presentada en el Senat la llei de plantilles que depèn sols de l'informe de la comissió.

S'ha dit que'ls conservadors se mostren contraris a ella, però jo estic disposat a mantenirla, doncs, vull obrar en armonia amb la que hi ha en el ministeri de la Guerra respecte a l'exèrcit de terra.

La nova esquadra ha de tenir exigencies de nous serveis y per lo tant serà precís més personal.

També'm proposo introduir modificacions en l'Escola de guardes marines, com règim interior del barco y altres serveis.

També se fa precís reformar el material pera el millor prestigi de la Marina espanyola.

UN AVIADOR MORT

Plymouth, 20. — L'oficial aviador anglés Ridge caigué d'un aeroplá militar, efectuant un vol sobre la plana de Fornborugh, d'una alsaria de prop de 16 metres.

L'aviador resultá greument ferit, morint a l'hospital ont fou traslladat.

Accident d'aviació

Huesca.—L'aviador Campaña s'elevá davant moltes persones en el camp de Loreto al ferse de dia.

Feu una sortida recorrent 50 metres sense perdre terra per falta d'oli.

Repetí la sortida amb direcció a Orient logrant aixecar el vol en mitg de l'entusiasme dels presents alcansant l'alsaria de uns 6 metres.

De prompte vegeren com a uns 60 metres de l'hangar desapareixia l'aparell en mitg d'un núvol de pols y fum.

Corregueren y a uns 30 metres de distancia de l'aparell vegeren aixecarse a l'aviador ab ferides a la cara, coixejant y amb magullament en diverses parts del cós.

L'aparell apareixia completament destrossat.

El motor junt a la cúa, el timó partit per la meitat, les ales tombades al revés.

Per lo que's veu l'aviador fou despedit del aparell per causes desconegudes fins ara.

En la caseta d'un peó caminer fou curat.

La catàstrofe ha produit dolorosa impressió.

El cólera

L'inspector general de Sanitat exterior anuncia desarrollarse més el còlera en diferentes parts d'Italia.

Els carrilaires de Santander

Després d'haverse celebrat una reunió de obrers y patrons en el despaig del governador s'ha solucionat la vaga de tramviaires de Santander havent acceptat les dues parts de les bases proposades pel governador.

Telegrama de protesta

El ministre de la Governació ha rebut un telegrama de protesta que li dirigeixen el president y el secretari de l'Associació de la Prempsa de Gijón per la forma com un tinent de seguretat ha detingut a un periodista autor d'un solt correctíssim que en res justificava el procedir de dit funcionari.

El senyor Barroso ha telegrafiat al governador de la provincia en demanda d'informes y ordenant s'instrueixi expedient pera averiguar si hi hagué abús d'autoritat.

Madrid, 21, 12'30 matinada

Qüestions municipals

Yecla. — En sessió extraordinaria de l'Ajuntament l'arcalde presentá la dimissió per creures desautorisat pel Govern.

L'Ajuntament no li ha acceptada.

Estan al costat de l'arcalde's conservadors, els demócrates, els católics y els republicans.

De San Fernando

San Fernando .— L'esquadra que's troba en aquest port está disposada a sortir al primer avís.

Ha sortit el canoner «Ponce de León» cap a Ceuta a rellevar a l'«Alvaro de Bazán».

El vaixell rellevat marxará seguidament a Almeria pera estar allí quan les festes que s'han de celebrar.

El transport «Almirante Lobo» s'ha fet a la mar cap a Larache. Condueix material de guerra y al tinent d'infanteria de marina López Perea.

Menasses de mort

Bilbao. — A la fábrica «La Papelera Española» de Arrigorriaga aparegueren pasquins amenassant de mort a l'administrador de la mateixa.

La guarda civil ha detingut com presumtes autors a tres obrers que foren despedits aquests dies.

Els dependents de Comers

A les dèu del matí s'ha celebrat en el saló gran de la Casa del Poble un important miting de dependents de comers.

El saló estava atestat.

Part del públic tenia que permanèixer en els passillos.

Presidí el company Santamarina y feren ús de la paraula Casado, Fernàndez y altres.

Tots ells advocaren per la jornada de dèu hores, amb raonats arguments.

En aquest sentit aprovaren unes conclusions que's presentaran als patrons.

El testament den Costa

Tots els periòdics republicans de Madrid recullen indignats la noticia publicada per un periòdic de Valencia, en el que's diu que ha desaparegut el testament polític den Costa.

«España Libre» diu que per Espanya y pel partit republicá deu averiguarse que se n'ha fet d'aquest testament polític que estava cridat a adquirir gran ressonancia.

El procés del «Numancia»

«El Correo» diu que es inexacte que'l senyor Sol y Ortega hagi demanat el procés del «Numancia» pera interpolar sobre aquest assumpte al Govern.

Segons ens ha manifestat el diputat republicá, diu, no ha pensat en tal cosa, ni s'ha formulat encara plan parlamentari.

D'aviació

Amb motiu de celebrarse la festa a Pontevedra se contractá a l'aviador Garnier amb la condició de que no volés en cap altre punt d'Espanya durant el mes d'agost.

L'Ajuntament de Vigo, per la seva part, havia també contractat a l'aviador imposant paresdudes condicions, cal·lántse en Garnier que havia contractat compromís amb la capital.

Ambdós Ajuntaments han entaulat recurs davant el Govern.

A Pontevedra'ls ánims estan molt excitats y ha tingut lloc una manifestació pública, demanant la dimissió de l'Ajuntament, al qual acusen dinepte.

De Huelva

Huelva. — Se treballa activament en la construcció d'un camp d'aviació ont volaran els dies 2 y 3 del mes próxim Loygorri y Mauvais.

Ha arribat una secció de cavalleria del regiment de Villaviciosa pera garantir l'orde y la llibertat del treball amb motiu de la vaga de soldadors de la fábrica de conserves.

També han arribat amb aquest motiu forses de la guarda civil.

El miting conjuncionista de Santander

Santander. — S'ha celebrat amb gran concurrencia y orde complet el miting organisat per la Conjunció Republicana Socialista a favor de la pau y com protesta per les aventures al Marroc.

Aquest matí arribaren en Soriano y altres oradors que foren rebuts per molts correligionaris.

El miting l'ha presidit en Pérez Galdós.

Acudiren a l'acte republicans de tots els matisos als que sembla que animava gran esperit de concordia y tranzigencia.

Parlaren en Soriano, Pau Iglesias y altres y se llegiren unes brillants quartilles den Galdós.

En el miting s'ha exteriorisat que són plausibles totes les tendencies, sense que cap orador hagi fet alusions mortificants pera els partits de l'extrema esquerra ni pera sos directors ni prohoms, limitantse'ls oradors más que res a combatre tota actitut belicosa del Govern.

Entrevista comentada

«España Libre», diu:

Está essent motiu de grans comentaris la entrevista que en El Plantío celebrá ahir amb el ministre d'Estat el de la Guerra el qual, al retornar a Madrid, se limitá a dir que havien cambiat impressions sobre assumptes d'actualitat.

El mateix caràcter ambigu de la resposta ha servit d'esperó als comentaristes que relacionen aquesta conferencia amb la que tingué fa poc també amb el ministre d'Hisenda.

Aquella dona a entendre que hi havia quelcom en projecte pera lo qual necessitava diner el ministre de la Guerra, la d'ara indica que l'assumpte pot revestir caràcter internacional.

De qué's tracta? Quin nou plan antipopular ens preparen els homes de la monarquia?

En Vicens Pastor, ferit

Bilbao. — En la cursa d'aquesta tarde durant la lidia del primer toro, al matar, fou enganxat en Vicente Pastor sofrint una ferida en la cara interna del bras esquer, la ruptura d'una vena y desgarro, altra ferida en la regió femoral y una punxada en l'escroto; totes de pronóstic reservat.

També ha resultat ferit en «Regaterín».

La vaga dels carrilaires anglesos resolta

Londres, 20 agost. — En una reunió tinguda ahir a darrera hora en el ministeri del Comers, entre'ls delegats dels vaguistes ferroviaris y els de les companyies, s'arribá a un arreglo de la vaga. Els obrers tornaran al treball.

La noticia, al saberse per Londres, produí una gran alegria. Lo mateix succeirá al reste del Regne Unit, car el greu conflicte inquietava profondament a tothom

LA SALUD DEL PAPA

Roma, 20. — La salut del Papa continua millorant. Ahir of una missa que li digué el seu capellá privat senyor Bressan. Els metges y els germans de Pius X el visiten continuament.

Pel Vaticá s'afirma que'l Sant Pare no pensa pas en convocar consistori. Aixó fa que'ls entrants y sortints del Vaticá se preguntin qué passaria si la mort de Pius X fes convocar el Cónclave. El número de cardenals es de 75, peró el Sacre Colegi no es més que de 48 membres, que's reparteixen aixi: 39 italians, 7 francesos, 5 espanyols, 3 austriacs, 1 hongarés, 2 alemanys, 1 americá, 1 irlandés, 1 portugués y 1 belga.

Italia, amb 39 cardenals, disposaria de la majoria de vots, ja que'l Papa deu esser elegit per les dues terceres parts del Cónclave, o sigui 32.

Els cardenals que tenen més probabilitats d'esser elegits en cas de mort de Pius X, són Rampolla, Gotti y Vanutelli.

LA QÜESTIÓ FRANC-ALEMANYA

Impressions

Les impressions que avui tenia el Govern sobre les negociacions franc-alemanyes eren més optimistes.

La interrupció de les negociacions sense una ruptura se considera favorable als desitjos de Fransa y Alemanya d'arribar a una solució satisfactoria.

Lo que diu el senyor Barroso

El ministre de la Governació ha rebut a mitgdia als periodistes manifestantlos que havia celebrat una llarga conferencia telefónica amb el senyor Canalejas.

En la converssació que hem tingut, ha dit el senyor Barroso, ha tornat a desmentir el president del Consell la noticia publicada per alguns periódics sobre la cessió de la Guinea espanyola a Fransa o a Alemanyá.

Aixó es un absurde, procedint semblant rumor d'una informació tendenciosa facilitada pel partit colonista francés.

Aquest mateix assumpte fou iniciat fa mesos per un periódic nordamericá que parlant de rectificacions territorials de diversos paísos deia que era convenient pera Espanya despendres de ses possessions de la Guinea mitjansant determinades compensacions.

Després se torná a parlar de la qüestió que ara ha ressorgit per boca dels colonistes de Fransa a propósit de les negociacions franc-alemanyes; peró, com ja hem dit, careix en absolut d'exactitut.

Lo del Marroc

Entre càbiles

Els informes oficials confirmen els telegrames rebuts per la prempsa sobre les lluites entaulades entre les cábiles immediates a Alhucemes.

El comandant Cumplido confia en que acabaran aviat.

De Ceuta

Ceuta. — Quatre cuirassats y un creuer anglés continuen fent maniobres a Rio Martin.

Un d'ells, a l'ajuda de reflectors eléctrics, practicá exercicis d'artilleria haventse vist els blancs certers que feu la tripulació.

Han arribat procedents de Melilla y Almeria algunes colles de treballadors.

El navier Trinitat Rius ha obtingut el privilegi de concessió de 40 hectaries de terreny en la plassa de la Puntilla pera dipósits de carbó.

DE LA VACA ANGLESA

Londres, 20 agost. — Pera guardar l'orde a Londres hi havia 30 mil individus de tropa y altres tants policies. D'aquests n'hi havia bastants que's presentaren voluntaris.

Els vaguistes ferroviaris han rebut com auxili 10 xelins per setmana. Els fondos de l'«Amalgamated Society», que es la més rica de les associacions obreres barrejades en la vaga, puja a 11 milions de francs, dels quals, per atencions de la vaga no més se poden gastar cinc milions.

Madrid, 21, 1 a 3 matinada

Més del còlera

La «Gaceta» publica un decret anunciant l'haverse desenrotllat el cólera en les provincies de Reggio di Calabria, Siracusa, Venecia y Roma.

De Bilbao

Bilbao.—Les festes se celebren amb gran animació.

Hi han molts forasters.

De Tenerife

Tenerife.—Ha sortit el canoner «Eber» suposantse que va amb direcció a Agadir pera rellevar el «Berlin», que es esperat en aquest port.

El general Weyler

Palma. — El capitá general de Catalunya general Weyler es molt visitat per les personalitats del partit.

Creuers anglesos

Vigo. — Han sortit cap a Gibraltar els creuers anglesos «Bonaventura Patrik» y «Pathfinder».

(PER CORREU)

ELS OBRERS METALÚRGICS

SANT FELIU DEL LLOBREGAT, 19 de agost. — Els obrers metalúrgics Sanfeliuencs formen un nucli de molta importancia, peró sens dubte es el que més desorganisat está, comparat amb totes les poblacions de la rodalia.

El 80 per 100 d'obrers d'aquest ofici estan ben organisats y associats convenientment pera fer cara a tots els conflictes que se presentin; peró aquí, a Sant Feliu, poble que hauria d'estar a l'alsaria de molts altres pobles en aquestes qüestions está en un estat llastimós que fins fa pena parlarne.

Tenim en nostra població vuit o deu cases que's dediquen a l'industria metalúrgica, d'entre elles n'hi han dues de bastanta importancia, ja que en elles hi treballen de vuitanta a noranta obrers, que afegits als de les altres cases menys importants, formen un nombre que fluctua en 120 y 140 obrers els quals la major part d'ells són víctimes d'una explotació que ralla en els límits.

En cap més poble de nostra terra se paguen els jornals de dits oficis tan malament com en algunes cases d'aquest, majorment en les de més importancia que es el comble de la explotació.

Conten aqueixos obrers les seves tragedies per tot arreu, el seu esperit está enguniós perqué no poden atendre a les necessitats que imposa la lluita per la existencia propria y de llur familia y se corseca dia per dia, sense sentirse un moment fort pera adoptar un gest sublim d'home que sab aixecarse y imposarse davant del tirá.

Dels operaris que treballen en aquestes cases importants, n'hi han ben pocs, quasi un nombre insignificant, que'ls donguin un jornal de 15 rals y en cambi els demés fluctuen entre 12, 13 o 14 rals, quantitat molt petita comparada amb lo que guanyen en altres poblacions, que fluctua de 16 a 20 rals.

A més; com si en aquestes cases no coneguessin les lleis, les hores extraordinaries, que són moltes les que's treballen, d'un cap de l'any a l'altre, les paguen al mateix preu que les ordinaries sense'l 50 per 100 de aument.

Peró, si es de doldre que aqueixos obrers siguin explotats d'aquesta manera, no ho es tant, per quant ells no saben imposarse y exigir que se'ls retribueixi com se deuria.

Lo que es ben bé de doldre, lo que es indigne, es el treball a que's subjecta als aprenents de l'ofici. Per 28 o 30 rals setmanals se'ls obliga a treballar onze hores diaries y totes les festes al matí. Aixi es que se veuen noiets que encara no tenen l'edat que prescriu la llei pera treballar, y que demacrats, se'ls veu sortir del taller ont per una miserable quantitat han fet, comparat amb els obrers no aprenents, el doble de jornal.

Es que an aquest poble no hi ha Junta de Reformes Socials, que's permetin tals monstruositats?

FESTA MAJOR

ARBOS, 20 agost. — Programa de la festa major:

Dia 26. — Traca, ball de bastons, diables, pastorets, gegants y demés danses populars; almoines als pobres, passada per «La Principal», de La Bisbal, iluminaries y sardanes a la plassa.

Dia 27. — Ofici, festival per les danses y sardanes, concert de l'Orfeó Vilafranquí, sardanes y altres balls, professó, focs artificials y funcions teatrals.

Dia 28. — Oficis, evolucions per les danses a la plassa, sardanes, concerts, professó, enlairament de globus y balls.

Dia 29. — Festa escolar amb premis als deixebles més aprofitats, balls y serenades de comiat.

NOVES DIVERSES

TERRASSA, 19 agost. — En virtut d'una disposició del Govern civil de la provincia el dia 20 del més que som se reuniran a les Cases Consistorials d'aquesta ciutat els arcaldes del districte pera tractar de la creació d'un laboratori químic-bacteriológic.

—En la darrera sessió celebrada per la Associació Musical se acordá el plan dels concerts que deuran celebrarse a la mateixa durant les properes temporades de tardor y d'hivern.

Del primer concert pot donarse com a segur que se n'encarregará el notable quintet «Aynaud».

—Demá se celebren grans festes en el veí poble de Castellbisbal, amb motiu de la inauguració del teléfon, de l'aigua y de la electricitat, a quines festes assistiran ilustres personalitats.

—Per les autoritats han sigut donades les oportunes ordes pera que'ls treballadors que habiten en els carrers Infante Martín y Ramon Borrell puguin sortir lliurement al carrer sense esser molestats ni insultats pels vaguistes que viuen a dita barriada.

EL SENYOR

D. Albert Bernis y Galtés

Morí ahir, havent rebut els auxilis espirituals

(R. P. D.)

La seva esposa donya Dolors Comas y Montaner, fills Albert, Elisa y Emilia, germanes polítiques, oncles, nevots, cosins y demés parents, al participar a sos amics y coneguts tan sensible perdua, els preguen el tinguin present en llurs oracions y se serveixin assistir a la casa mortuoria, Notariat, 11, segon, avui, dilluns, a dos quarts de cinc de la tarde, pera acompanyar el cadavre a la iglesia parroquial y d'allí a la última estada, cementiri del S. O.

NO'S CONVIDA PARTICULARMENT

FESTA MAJOR

IGUALADA, 20 agost. — Programa dels festeigs que celebrará l'Ateneu:

Dia 23. — Concert de sardanes al jardí de l'Ateneu per la cobla «Moderns Munnés».

Dia 24. — Vermout sardanista, celebració del 42 aniversari de la fundació de l'Ateneu, discurs den Marcelí Domingo, funció teatral, representantse «En Flandes se ha puesto el sol».

Dia 25. — Sardanes, representació de «Las Flores».

Dia 26. — Concert y serenada als jardins, ball de societat.

Dia 27. — Sardanes, representació de «El nido ajeno», serenades y ball.

ASSUMPTES VARS

REUS, 19 agost. — El prop-passat dijous se reuní en sessió extraordinaria la Junta local de Reformes Socials d'aquesta ciutat amb assistencia dels senyors inspectors regional y provincial del treball, y en virtut de denuncia per aquests formulada contra les dues fábriques de teixits y de filats de cotó de major importancia de la localitat, s'acordá imposar una multa de 500 pessetes a la de teixits y altra de 250 a la de filats per infringir l'article segon de la llei de 13 de mars de 1900 sobre'l treball de dones y nois, fent treballar als menors de 14 anys més hores que les permeses per la mateixa.

—A Valls hi ha plantejada una vaga dels carreters de l'agencia Compte. Treballen solament dos obrers y el servei de transports s'efectua amb dependents de la casa y obrers forasters.

—Se tracta de practicar les gestions que siguin necessaries, fins a conseguir que se arregli, per qui correspongui, la carretera de Riudoms, especialment en els seus dos primers kilómetres, a la sortida d'aquesta ciutat, per trobarse completament intranzitables.

Pera'l Concurs-Exposició Regional de Crissantemes projectat per la Secció d'Art del Centre de Lectura, cada dia aumenta el número de concursants.

Veritablement aquest concurs ha despertat gran interés.

Les festes de Salou no han pogut celebrarse perqué'l senyor arcalde de Vilaseca ha negat el corresponent permís.

Ens abstenim de calificar l'actitut de aquest senyor batlle, peró seria ocasió d'escatir fins a quin punt está autorisat un arcalde pera denegar tals permisos. No's cregui l'arcalde de Vilaseca que sigui sobirá dintre la seva demarcació municipal; al damunt seu está el governador de la provincia y el ministre de la Governació. Y al damunt de tots está la llei, y si no hi está, hi hauria d'estar.

Es intolerable lo que ve succeint a Salou per antagonismes, més o menys fundats, entre Reus y Vilaseca. Ja per les festes en honor den Jaume I pera no provocar un conflicte d'orde públic, els reusencs hagueren de resignarse a no colocar una lápida que encara se guarda al Centre de Lectura.

Urgeix posar remei an aquesta anomalia inversemblant; s'ha de recorre allá ont convingui pera fer entendre a les autoritats de Vilaseca, que Salou no es una proprietat privada d'ús particular dels vilasecans, sinó que es de domini públic y de lliure circulació com tots els pobles d'Espanya.

Per Salou regeixen les mateixes lleis que per Reus y Vilaseca, y els seus habitants tenen els mateixos drets que'ls demés ciutadans espanyols.

FESTA MAJOR

GRANOLLERS, 19 agost. — Pera la próxima festa major d'aquesta vila se preparen curses de bicicletes internacionals el dia 3 de setembre, a les deu del matí, y locals, disputantse'l Campionat local el dia 4, a dos quarts de quatre de la tarde.

La Comissió organisadora del Club ciclista compta amb valiosos premis en diner y en objectes d'art.

Pera inscriures se deurá dirigirse en el domicili del president, don Francesc Bassas, plassa Perpinyá, 4, fins el dia 2 de setembre al mitgdia.

NOVA JUNTA.-NOU CENTRE D'U. F. N. R. CONFERENCIA

TORTOSA, 19 agost. — Darrerament s'ha cambiat la meitat de la Junta Directiva del Centre Republicá Autonomista, quedant elegits pera'ls cárregs de president, el senyor don Manuel Guarch; pera secretari, don Agustí Tudó, y pera vocals don Josep Fortuño y don Ramon Gonzalvo.

—Acaba de constituirse en aquesta ciutat una nova entitat republicana composta del nostre element jove.

—El dia 24 del mes que som en Marcelí Domingo donará una conferencia a l'Ateneu d'Igualada amb motiu de celebrar aquell centre el 48 aniversari de la seva fundació.

L'Ateneu d'Igualada es una de les més importants entitats culturals de Catalunya y celebra cada any amb grans festes l'época de la seva fundació. El discurs de l'any passat l'encomanaren al diputat don Lluis de Zulueta; el d'aquest l'oferiren an en Marcelí Domingo, qui acceptá.

La Joventut d'U. F. N. R. de Barcelona, enterada de que'l senyor Domingo havia de passar per dita ciutat, acordá demanarli que dongués una conferencia. El dia 25 se donará aquesta en un dels centres politics de la ciutat comtal.

DIVERSES

VENDRELL, 19 agost. — La Societat coral «La Lira» té acordat, en principi, efectuar altra de les seves excursions d'esbarjo, que procura sempre resultin instructives, els dies 7 y 8 del proper setembre, a l'objecte de visitar l'históric monastir de Poblet y el balneari d'Espluga de Francolí.

—Toquen a son terme les obres del gran Celler comunal que ha fet construir el Sindicat Agrícola de nostra vila y que ha de inaugurarse a la vinenta cullita. Pot dirse que no hi falta més que montar la maquinaria, que's troba ja en camí, pera quedar llest del tot.

Com es sabut, el Celler es sols un dels cossos dels diferents de que ha de composarse la total edificació.

Per cert que, segons se diu, entre l'arquitecte director de les obres y el representant de la Junta Directiva, no existeix l'armonia que hi hauria d'existir. Segons sembla, l'arquitecte vol, com es natural, esser el veritable director de les obres y exigeix que's compleixin el plec de condicions aprovat, amb les cláusules del contracte firmat; mentres el delegat de la Junta diu que «qui paga mana» y vol fer segons li plau. Tot plegat, «puntillos», que celebrariem que desapareguessin y que en endavant regnés la més bona armonia entre'l senyor arquitecte y la Junta del Sindicat.

CONFERENCIA SOCIAL

SALT, 19 agost. — Dissabte passat, dia 12, se celebrá una conferencia en el «Centro Republicano». Aná a cárreg de l'ilustrat propagandista republicá don Joan Rufart. El conferenciant disertá eloquentment sobre'l treball, tocant els punts següents: Descripció del treball. Treball manual y treball intelectual. El treball com a llei natural en l'home. Primers treballs per l'home en la terra. Descripció dels treballs en els antics pobles, com a Babilonia, Jerusalem, Judea; Fenicia, Egipte, Grecia y Roma, y en modern, com Europa, Assia y América, amb els descubriments del vapor, gas, electricitat, ferrocarril, telégraf, teléfon, fonógraf; etc. Regularisació del capital y el treball. Efecte moral y resultats del treball. Repós setmanal. Treball casolá de la dona. Resultats de la peresa. Constitució de Societats obreres de resistencia. Instrucció y educació dels obrers. Juntes de Reformes Socials. Lleis y Reglaments sobre'l treball y sos accidents.

A l'acabar la seva interessant conferencia el senyor Rufart fou molt aplaudit.

BANC DE PRÉSTAMS Y DESCOMPTES

Plassa de Catalunya, 14

CAMBRA ACORASSADA

Servei de 9 a 13 y de 16 a 18 y les vigilies de festa fins a les 19.

Compartiments desde 30 pessetes anyals; 20 pessetes semestrals; 5 pessetes mensuals.

BANCA, BORSA, VALORS Y CUPONS

Comptes corrents — Cambi de monedes

Sucursals a Lleida, Manresa y Vich

Básculas-Caixes Pibernat pera Cabals Avinyó, 8-10

Vichy Catalan

— — BALNEARI DE PRIMER ORDE. — TEMPORADA DE PRIMER DE MAIG A 30 D'OCTUBRE — —

Situat entre l'estació y el poble de Caldes de Malavella (Girona). Telèfon de la xarxa de Girona combinada amb la xarxa de Barcelona. Distancia de Barcelona: En tren lleuger, 2 hores, 30 m.; en tren correu, 3 hores. Aigües miner-medicinals, termals de 60 graus, alcalines, bicarbonatat-sòdiques. Sense rival pera'l **reuma**, la **diabetes**, y les afeccions de l'**estómac**, **fetge** y **melsa**. — Grans comoditats y servei esmerat en totes les seves dependencies.

Administració: Rambla de les Flors, 18, entresol. — Barcelona

DR. SOLER Clínica. Venéreo, Sífilis, aplicació del 606. Rambla del Centre, núm. 25. D'onze a una y de quatre a nou.

ESPECTACLES

TEATRE TIVOLI

Dilluns 21 agost, tarde, a dos quarts de set, grandiós vermouth. Butaques, gratis; entrada, 25 cèntims: primer, la sarsuela en un acte, «Los hombres alegres»; segon, les 4 anglesetes, y tercer, cinematògraf. — Nit, a les nou: primer, la sarsuela en un acte «Mayo florido»; segon, el viatge còmic líric ballable en dos actes y dèu quadros,

OHE!!! OHE!!! MISS FLORI
ó El rey de la Gutapercha

Prenent part en dita obra les 4 «Imperial Girls». — Butaca de preferencia amb entrada, 1'50 pessetes; entrada general, 50 cèntims. — Demà, dimars, grandiós vermouth.

Teatre de Novetats

Tournée artística del sens rival

WATRY

Avui, dilluns, a un quart de dèu, nou y sorprenent espectacle.

ESTRENES
Los cromos animados
El reino de los colores

Per darrera vegada, la
CAMARA AMARILLA
Exits de Mmes. DELIA y BOSCO
Ovacions a miss MAY Y COMPANYIA
Aquesta setmana, estrena de
LA MUJER QUE VUELA

TEATRE CÓMIC

Gran companyia de sarsuela y opereta, de la que forma part
PAUET GORGÉ
Avui, dilluns, tarde, a les cinc, especial, a preus de doble: 30 cèntims. Magnífica matinée de moda,
LA CANCIÓN DEL NÁUFRAGO
per les senyoretes Vilar y Rodríguez, Tornamira, Pauet Gorgé, Viñas. Rojo, tenor Rosal, Pedrola, etc. Interpretació colossal. — Nit, a un quart de dèu, funció sencera, 35 cèntims: primer, «El amo de la calle», per la Montoro y Viñas; segon (3 actes), «La canción del náufrago». — Ún preparació, una preciosa opereta, que no es cap «Conde de Luxemburgo».

Gran Teatre Comtal

Grandiós cinematògraf. — (Sucursal del Cine Bohemia). —Avui, dilluns, la grandiosa película de 1,100 metres,

Baile en casa de Ana

«Jardinero hereda», «Opinión infundada», «Herman el cruel», «Saltos de agua en el Monasterio de Piedra», y altres d'estrena.—Demà, dimars, dia de moda, programa el més gran dels cines; tot novetats.

BOSC

Music-Hall. — Continuen els plens. Exitàs, entusiasme colossal, el número més important vist a Barcelona; 16 atletes.

Gran campionat de lluites greco-romanes

Avui, dilluns, dia 21, tindran lloc les lluites entre Massetti (italià), contra Nicolau le Frapen (belga); Pierre Baune (francès), contra Salvador (català), y represa de la lluita entre Orlando (servi), y Carl Grunewald (alemany), siguent aquesta lluita la definitiva entre ambdós. Dues parts de concert per tota la troupe. — Demà, estrena de la gran revista «La tierra de la luna». —Despaig: Carme, 20.

SATURNO PARQUE

El lloc més fresc de Barcelona.
Entrada de passeig, 0'10 pessetes.
Pròximament, debut dels célebres y aplaudidíssims AUTÓMATES NARBON, amb sa meravellosa y especial mise en escena.

LA RABASSADA

ATRACCIONS AMERICANES

Water Chute, Scenic Railway, Alleys Bowling, Cake Walk, Casa encantada, Palau de la princesa, Palau de la rialla, Passeigs y MUSIC-HALL.

Entrada, 0'50 ptes.
amb dret a escullir una atracció.

HOTEL RESTAURANT

obert dia y nit.—Gabinets particulars.—Cuina de primera. — «Chef» de París.—Servei a la carta.

ORQUESTRA DE TZIGANES

Selectes concerts tots els dies de dotze a tres tarde, de cinc a set, de vuit a dotze nit a la Terrassa y Salò menjador. Coberts desde 5 pessetes.

Medi de comunicació amb Barcelona

1.er TRAMVIA DIRECTE desde qualsevol punt de Barcelona a **La Rabassada,** pel Passeig de Gracia y Passeig de la Diputació, sortint de Casa Gomis.

2.on SERVEI COMBINAT amb el FUNICULAR DEL TIBIDABO, ont els automòbils de la Societat **La Rabassada** prenen als viatgers pera portarlos fins sos establiments.

CASINO PARTICULAR.—RESTAURANT DE LUXE. — JOCS VARIATS.

Cinematógrafs

Gran Saló Doré

Avui, dilluns,
4 colossals atraccions, 4
MARTIN
ventrílocu colossal
SEVILLANITOS
duetto
Morley and Morr
BROOKS AND DINCAN
Demà, colossal debut, nou a Barcelona

GRAN CINE BOHEMIA

Avui, dilluns, grans estrenes. L'interessant película de 1,100 metres,

Baile en casa de Ana

«Jardinero hereda», «Opinión infundada», «Hermán el cruel», «Saltos de agua en el Monasterio de Piedra», y altres de gran novetat.—Demà, dimars, dia de moda, el non plus ultra dels programes; tot novetats.

Concerts

Gran Eden Concert

Music-Hall Parisien — Unic a Barcelona. — Tots els dies, tarde, a dos quarts de 4; nit, a dos quarts de 10: Gran espectacle de varietats.

ALCÁZAR ESPAÑOL. — 7, Unió, 7
Tots els dies, tarde y nit, GRAN TROUPE DE VARIETÉS. — SARSUELETES CÓMIQUES Restaurant a la carta. Servei de 1.er orde, dia y nit

DIVERSIONS PARTICULARS

MUNDIAL PALACE. — Concerts Santos tots els dies. Coberts desde pessetes 3'50 Els divendres, bouillabaise. Dissabtes, menú corrent y vegetarià.

Butlletí comercial

20 d'agost de 1911

Plassa de Barcelona

COTONS

Informació del CENTRO ALGODONERO DE BARCELONA.

LIVERPOOL, 19 *d'agost*

	Anterior	Avui			
	Tanca	Obre	a.ª	3.ª	Tanca
Disponible	6'69	....	....	....	6'75
Agost	6'37	6'43	....	....	6'45
Agost-Setembre	6'28	6'33	....	....	6'36
Setembre-Octubre	6'07	6'13	....	....	6'15
Octubre-Novembre	6'02	6'08	....	....	6'10
Novembre-Desembre	5'97	....	....	....	6'05
Desembre-Janer	5'97	....	....	....	6'04
Janer-Febrer	5'97	6'02	....	....	6'05
Febrer-Mars	5'99	....	....	....	6'06
Mars-Abril	6'00	....	....	....	6'07
Abril-Maig	6'01	....	....	....	6'08
Maig-Juny	6'02	....	....	....	6'10

ALEXANDRIA, 19 *d'agost*

	Ant.-Obre	Avui-Obre
Novembre	18 11/32	18 5/16
Janer	18 9/32	18 1/2

Sostingut.

NOVA-YORK, 19 *d'agost*

	Anterior	Avui		
	Tanca	Obre	a.ª	Tanca
Disponible	12'50	....	....	....
Agost	12'31	12'30	....	12'29
Setembre	11'38	....	....	....
Octubre	11'33	....	....	....
Novembre	11'33	....	....	....
Desembre	11'40	11'40	....	11'31
Janer	11'35	....	....	....
Mars	11'44	....	....	....
Maig	11'53	....	....	....

NOVA-ORLEANS, 19 *d'agost*

	Anterior	Avui	
	Tanca	Obre	a.ª
Disponible	11 7/8	....	....
Agost	12'16	....	....
Setembre	11'38	....	....
Octubre	11'27	....	....
Novembre	11'27	....	....
Desembre	11'26	....	....
Janer	11'34	....	....
Mars	11'45	....	....
Maig	11'55	....	....

Arribades als ports dels Estats-Units: 8,000 bales en un dia, contra 10,000 de l'any anterior.

Preus corrents de cotons en rama, donats per la Junta Sindical del Colegi de Corredors Reials de Comers de Barcelona, en pessetes els 100 kilograms.

Procedencia	Middling fair	Fully good midd.	Good Middling
N.-Orl.-Texas.	213 a 215	203 a 205	202 a 204
Altres ports	218 a 220	206 a 208	201 a 203

CAFES Y SUCRES

Informació de la casa EMILI GAISSERT Y C.ª, *carrer Princesa, 62*

HAVRE, 19 *d'agost*

Café (good average)	Obre	Tanca
Setembre	70'50	70'50
Desembre	70'50	70'25
Mars	70'00	69'75
Maig	69'75	69'25

Sostingut.

NOVA-YORK, 19 *d'agost*

Café (Tipu núm. 7)	Obre	Tanca
Setembre	....	11'81
Desembre	....	11'19
Mars	....	11'09
Maig	....	11'08

Sostingut.

PARÍS, 19 *d'agost*

Sucre (núm. 3)	Obre	Tanca
Agost	42'87	....
4 Octubre	38'37	....
4 Janer	39'00	....

Sostingut.

HAMBURG, 19 *d'agost*

Sucre (Base 88 per 100)	Obre	Tanca
Agost	14'30	....
Octubre-Desembre	14'00	....
Janer-Mars	14'05	....
Maig	14'20	....

Calma.

LONDRES, 19 *d'agost*

Sucre (Base 88 per 100)	Obre	Tanca
Agost	14/9	....
Octubre-Desembre	14/—	....

Sostingut.

LLANA

HAVRE, 19 *d'agost*

Buenos Aires	Obre	Tanca
Setembre	171 1/2	....
Maig	172	....

Sostingut.

PEBRE

HAVRE, 19 *d'agost*

Tellicherry	Obre	Tanca
Setembre	63'50	....
Desembre	64'50	....
Mars	65'50	....
Maig	66'00	....

Ferm.

METALLS

LONDRES, 17 *d'agost*

Coure	57	..	..
Estany	187	5	..
Plom	14	5	..
Plata	24	1/8	..

CAUCHÚ

Fine Hard Para Rubber

Novembre-Desembre 4/7

OLIS D'OLIVA

Informació de la casa J. REGÁS.

Dia 19 *d'agost*

Els 100 kilos, fòra consums

Andalús	de 123'50 a 132'50	pessetes
Tortosa	de 139'00 a 147'50	—
Borges	de 152'50 a 160'50	—
Baix Aragó	de 165'00 a 187'00	—

Arribades pels molls y estacions en el dia d'ahir. Estació del Bogatell, 0,000 kilograms. — Estació de Vilanova, 0,000 íd. — Estació del Nord, 0,000 íd.

OLIS REFINATS

En calxes de 6 cantis de 4 litres

Regàs, extraverge	8'50	pessetes	cada un
— superfi.	7'50	—	—
La Trompeta	6'50	—	—

DROGUES

Informació de la casa VIUDA Y FILLS DE G. BOADA Y TRAVESSA, *plassa Antic Born, 14.*

Dia 19 *d'agost*

Preus per 100 kilograms, franc envàs y estació o moll de Barcelona, salvo variació

	Pessetes
Nitrat de sosa 95 per 100 riquesa y 13/16 per 100 àzoe	30'50
Sulfat ferro cristallisat	6'50
— — pols	7'00
— — cristallisat per 10 toneladas	6'00
— — pols — 10 —	6'50
— amònic 20/21 àzoe	41'00
Clorur potassa 80/85 equivalent a 52/55 per 100 potassa pura	26'50
Sulfat potassa 90/95 equivalent a 47/50 per 100 potassa pura	29'50
Superfosfat cals mineral 13/15 per 100 àcid fosfòric soluble	7'45
Superfosfat cals mineral 15/16 per 100 àcid fosfòric soluble	8'59
Superfosfat cals mineral 16/20 per 100 àcid fosfòric soluble	9'35
Superfosfat cal òssos 13/15 per 100	....
Escories Thomas 13/15 per 100 àcid fosfòric soluble	8'50
Kainita 12/13 per 100 potassa pura	8'50
Sulfat coure 98/100 puresa	70'00
Sofre en sacs de 40 kilos; el sac	8'00
— — — 20 — —	4'10
— flor en sacs de 50 kilos; el sac	11'00

Informació marítima

Moviment del port del dia 19 d'agost

EMBARCACIONS ENTRADES

D'Hamburg, vapor espanyol «Balboa», de 828 tonelades, capità Moses, amb càrrega general y 20 tripulants.

De Bergen, vapor norueg «Sicilia», de 722 tonelades, capità Tommerch, amb bacallà y 17 tripulants.

De Bilbao, vapor espanyol «Cabo Santa Pola», de 910 tonelades, capità Moreno, amb càrrega general, 24 tripulants y 3 passatgers.

De Gijón, vapor espanyol «Florencio Rodríguez», de 658 tonelades, capità Rodríguez, amb càrrega general y 22 tripulants.

De Cardiff, vapor espanyol «Lata Mendi», de 2,200 tonelades, capità Luzarraga, amb carbó y 31 tripulants.

De Coatzacoalco, vapor espanyol «Manuel Calvo», de 3,411 tonelades, capità Bonet, amb càrrega general, 111 tripulants y 154 passatgers.

D'Ivissa, pailebot espanyol «María», de 58 tonelades, patró Vallverdé, amb carbó, sal y 7 tripulants.

De Melilla, vapor espanyol «A. Lázaro», de 720 tonelades, capità Pérez, amb càrrega general, 43 tripulants y 25 passatgers.

De Laguna Términos, bergantí goleta espanyol «Aniceto», de 136 tonelades, capità Matamala, amb fusta y 10 tripulants.

De Ceta, vapor espanyol «Ciudad de Mahón», de 540 tonelades, capità Picornell, amb càrrega general, 21 tripulants y 14 passatgers.

De Rotterdam, vapor espanyol «Begoña», de 1,717 tonelades, capità Aguirre, amb carbó y 24 tripulants.

De Bilbao, vapor espanyol «Cabo San Vicente», de 1,213 tonelades, capità J. de la Riba, amb càrrega general, 25 tripulants y 2 passatgers.

EMBARCACIONS DESPATXADES

Pera Gènova, vapor norueg «Eros», capità Andersen, de trànzit.

Pera Gènova, vapor danès «Mjolmir», capità Olsen, de trànzit.

Pera Gènova, vapor norueg «Patria», capità Hopen, de trànzit.

Pera Castelló, vapor espanyol «Numancia», capità Moll, amb càrrega general.

Pera Alacant, vapor espanyol «Francolí», capità Colomer, amb càrrega general.

Pera Hamburg, vapor anglès «Balboa», capità Moses, de trànzit.

Pera Melilla y escales, vapor espanyol «J. J. Sister», capità Tonda, amb càrrega general.

Pera Valencia, vapor espanyol «Jorge Juan», capità Fábregues, amb càrrega general.

Pera Sevilla y escales, vapor espanyol «Andalucía», capità Pérez, amb càrrega general.

Pera Ceta, vapor francès «Saint Pierre», capità Fernand, de trànzit.

Pera Marsella, vapor francès «Saint Jean», capità Foalengue, de trànzit.

Pera Bilbao y escales, vapor espanyol «Cabo San Martín», capità Echevarrieta, amb càrrega general.

Pera Tarragona, vapor holandès «Iris», capità Ligfon, de trànzit.

Pera Marsella, vapor norueg «Sicilia», capità Tonemerck, de trànzit.

Pera Palamós llagud espanyol «San Antonio», patró Giner, amb lastre.

Pera Novorossüsk, vapor anglès «Edward Dawson, capità Horn, amb lastre.

Pera la mar, vapor espanyol «Lord Roberts», capità Eiras, amb son equip.

Pera Palma, vapor espanyol «Miramar», capità Estarellas, amb càrrega general.

Pera Tarragona, vapor espanyol «Paulina», capità Anazagasti, amb càrrega general.

Pera Fiume, vapor greg «Anastasio», capità Sigalas, amb òssos.

Pera la mar, vapor espanyol «Pedro», capità Esquerdo, amb son equip.

Moviment del port del dia 11 d'agost

EMBARCACIONS ENTRADES

De Quebec, barca italiana «Volturno», de 1,469 tonelades, capità Schacoppdeose, amb fusta y 16 tripulants.

De Cardiff, vapor anglès «Rhio», de 1,905 tonelades, capità Lewer, amb carbó y 23 tripulants.

De Roses, vapor espanyol «Nuevo Ampurdanés», de 174 tonelades, capità Gelpi, amb càrrega general y 14 tripulants.

D'Ivissa, vapor espanyol «Lulio», de 318 tonelades, capità Descollar, amb càrrega general, 30 tripulants y 8 passatgers.

De Palma, vapor espanyol «Balear», de 590 tonelades, capità Orell, amb càrrega general, 35 tripulants y 80 passatgers.

De Sebenico, vapor italià «Coloniale», de 383 tonelades, capità J. Pafale, amb fusta y 16 tripulants.

De Valencia, vapor espanyol «Ausias March», de 643 tonelades, capità Llopis, amb càrrega general, 31 tripulants y 380 passatgers.

De Gandia, vapor espanyol «Vicente Salinas», de 350 tonelades, capità Castellà, amb càrrega general, 26 tripulants y 12 passatjers.

De Newcastle, vapor anglès «Zafra», de 2,314 tonelades, capità Damson, amb carbó y 28 tripulants.

De Marsella, vapor espanyol «Alcira», de 659 tonelades, capità Espiau, amb càrrega general y 27 tripulants.

De Calella, llagud espanyol «Isabel», de 33 tonelades, patró Mercé, amb lastre y 5 tripulants.

De Marsella, vapor italià «Ausonia», de 909 tonelades, capità Acuarone, amb càrrega general y 19 tripulants.

OBSERVACIONS ATMOSFÈRIQUES

L'Observatori Meteorològic de *l'Universitat* anotà ahir els següents datos:

Hores de observació	Barómetre nivell mar	Temperat.ª a l'ombra	Direcció del vent	Humitat relativa	Classe de núvols	Quantitat de núvols
9 m.	753'00	29'6	E	82	CKN	0'6
3 t.	754'83	29'5	ENE	76	CK	

Entre las	TEMPERATURA				Velocitat del vent	Aigua evaporada	Pluja en milím.
	Máxima		Mínima				
horas	Sol	41'4	Omb.	22'0	295	352	—
	Omb.	30'4	Refl.	20'8			

Imprempta y estereotipia, Fortuny, 2 ter.

PERE COROMINAS

LA VIDA AUSTERA

EDICIÓ POPULAR
— 5.000 —
2 PESSETES

ESTÁ EN VENDA EL SEGÓN MILER

Artritisme
Dolors
Reumatisme
Gota
Pertorbacions de la Circulació
CURACIÓ RADICAL
PEL
Depuratiu Richelet
PURIFICADOR REGENERADOR DE LA SANG
EN VENDA:
Totes les Farmacies y Droguerios
Dipositari general pera tota Espanya:
Don Francisco LOYARTE
Sant Ignaci Loiola, 9. — SAN SEBASTIAN
— Laboratori: L. RICHELET, a SEDAN (Fransa) —

DINER en 1.ª hipoteca y sobre valor desde'l 3 per 100 anyal, en lletres, proprietaris, industrials y comerciants desde'l 1|2 per 100 al mes.

DINER en 2.ª hipoteca, usdefruits y parts indivises, y sobre genres, pianos, carruatges y tota garantia que convingui. Rambla de Santa Mònica, 4, entressol.

MOBLES DE A. DIRAT
Exposició permanent de dormitoris, menjadors, despatxos, salons, etc.
Grans magatzems amb 12 portes. Mendizábal, número 30, y Sant Pau, 50, 52 y 54.

80 ANYS DE GRAN ÉXIT
EL NOU ELIXIR REGENERADOR
Preparat per B. PIERRE, perfumista

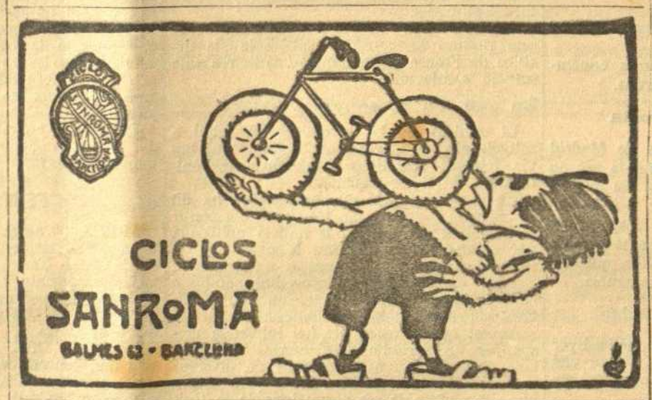

Es l'únic y veritable que deturà immediatament la caiguda dels cabells.
No es un tint, sinó que conserva y fortifica els cabells.
Es el millor remei pera destruir la caspa.
Usis l'elixir quan els cabells comensen a caure.
Usis l'elixir pera obtenir un creixement abundant.
Aquest célebre ELIXIR REGENERADOR no es un de tants procediments que deuen la vida al xarlatanisme, al luxe de cartells.
Preu: TRÉS PESSETES frasc.
De venda a les perfumeries y droguerios y a Madrid, Carme, 2, perfumeria.
Dipòsit principal Rambla del Mitg, 14. Perfumeria de Baltasar.
(Davant al carrer de Ferràn)

USIN LA REINA DE LES TINTURES
DE B. PIERRE
Perfumista de París
La vegetal progressiva dona tots els colors. A les sis o vuit aplicacions agafa el cabell el color natural. No taca la roba. Preu: 4 pessetes frasc.
INSTANTÁNIES: castany, negre y castany obscur, 4 pessetes capsa pera la barba y pera el cap, 6.
De venda: Rambla del Mitg, 14. Perfumeria de P. Baltasar.
Successor de l'antig establiment de RENAUD GERMAIN, Rambla del Mitg, número 14, perfumeria.

ESQUELES MORTUORIES
SE N'ADMETEN AN AQUESTA IMPREMPTA, FINS A LES TRES DE LA MATINADA

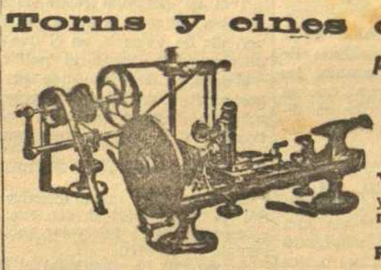
LO INCREIBLE
Calsat pera senyor
Tot cosit, sistema AMERICÁ, el més acreditat per sa solidesa, al PREU ÚNIC de pessetes 10'50
CARRER ESDUDELLERS, N.º 6 • (PROP LA RAMBLA
Sucursals: *Ronda Sant Antoni, núm. 70*
Salmerón, núm. 17 (Gracia)

BODES Y BATEIGS
Gran assortit y varietat de capses y bossetes a preus econòmics. Venda a l'engròs y menuda.—FÁBRICA Y DESPAIG: 33, SANT PAU, 33

BASTIDA
PASSEIG DE GRACIA, 18, Y CANUDA, 7
REGAL D'UN AUTOMÓBIL ALS MEUS CLIENTS
Ultim model de les millors marques de París, tipo berlina de luxe, conducció interior.
En ambdúes cases s'entregarà un bitllet per cada 5 pessetes de gasto, en els que's diran tots els detalls del sorteig amb la rifa de Madrid.
CAMISERIA — CORBATERIA — GENRES DE PUNT
Unica casa que amb preus incompatibles serveix els articles de gran *chic*, de París y Londres.
Camises gran moda, classe superior, a 2'95 pessetes.
Corbates pala, doble gran, tot seda, a 1'45 pessetes.
Mitjons gran moda, classe superior, a 0'75 pessetes.

Torns y eines de precisió
pera mecànica y rellotgeria
Torns pera aficionats

REPRESENTANT
dels torns y útils de precisió
Wolf, Jhan & C.ª
y de les acreditades
mes suissesm arca *Matthey*
Francisco Layrot
P. MADOZ, NÚM. 1, PRINCIPAL

Vol pair bé? Prengui després dels menjars una copeta de
Digestiu CUIXART
Dipòsit: Arc del Teatre, 21. - Barcelona

FORA PÈL MOIXÍ
Els POLVOS COSMÈTICS DE FRANC treuen en pocs minuts el pèl de qualsevol part del cós, mata ses arrels y no torna a sortir. No irrita'l cutis. Aquest depilatori es utilíssim a les senyores que tinguin pèl moixí (vello) a la cara y brassos, pera que així puguin destruirlo. UN POT, 2'50 ptes. — S'envia certificat per correus si per endavant se reben 3'50 ptes. en LLIURANSA de Giro Mutuo segells de correu.
Farmacia Borrell
COMTE DE L'ASSALT (CARRER NOU), NÚMERO 52. — BARCELONA

PIANOS Y HARMONIUMS de lloguer, desde 8 fins a 15 pessetes al mes Carrer del Bruc, núm. 70 entressol, primera

EMPRESA DE POMPES FUNEBRES
LA EGIPCIA
Societat Anònima
La més important d'Espanya - 20 sucursals ab telèfon - Central, Pelayo, 44 ,telèfon 1,113 - *Economia veritat en els preus*
Important: LA EGIPCIA es l'única funeraria que posseeix Cambra de Desinfecció, no servint cap artefacte sense que sigui prèviament desinfectat. **Nota:** Tots els serveis d'aquesta empresa seran desinfectats gratuitament a domicil